

ONDERWEG

De stem van de jongeren centraal

Auteurs: Marianne de Rover
Regine de Bruine
Afstudeerbegeleider: Aletta Simons
Praktijkbegeleider: Henk van Bokhorst
Datum: 21 mei 2012
Copyright Christelijke Hogeschool Ede

Inhoudsopgave

Samenvatting.	6
Voorwoord	7
Dankwoord	8
Inleiding.	9
Hoofdstuk 1: Onderzoeksmethoden	12
1.1. Kwalitatief onderzoek.	12
1.2. Interviews	12
Hoofdstuk 2: Achtergrondinformatie.	16
2.1 Profielschets	16
2.1.1. Definitie alleenstaande minderjarige vreemdeling.	16
2.1.2. Van vlucht tot verblijf in Nederland	17
2.1.3. De asielprocedure	17
2.1.4. Getraumatiseerd, ontworteld en overleven	19
2.2 Wat is Nidos?	19
2.3. Landeninformatie	21
Hoofdstuk 3: Verloop van het matchingsproces op dit moment	23
3.2. Voogdijmethodiek.	24
3.3. Matchingsproces	24
3.4 Analyse interviews jeugdbeschermers	25
3.5 Conclusie interviews jeugdbeschermers	27
Hoofdstuk 4: De behoeften van de jongeren	29
4.1 Eerste locatie	29
4.1.1. POL	29
4.1.2. Voorzieningen/locatie.	30
4.1.3 Voorbereiding op nieuwe locatie	31
4.2. Vervolglocatie	31

4.2.1. Nieuwe Locatie.	.31
4.2.2. Leren	.32
4.2.3. Vrienden en contacten	.32
4.3 Bevindingen	.32
4.3.1. Aanpassingsvermogen van de jongeren	.33
4.3.2. Relatie met voogd en mentoren	.33
4.3.3. Taal en cultuur	.34
4.4 Conclusie	.36
Hoofdstuk 5: De verwachtingen van de jongeren	.38
5.1 POL	.38
5.2 Vervolglocatie	.38
5.3 Leren	.39
5.4 Toekomst	.40
5.5 bevindingen	.40
5.5.1 De spanning voor de verhuizing.	.40
5.5.2. De zelfstandigheid van de jongeren	.41
5.5.3 De toekomst van de jongeren.	.42
5.6 Conclusie	.43
Hoofdstuk 6: De ervaringen van jongeren in de vervolgovang? . . .	.44
6.1 Informatievoorziening	.44
6.2 Dagbesteding	.44
6.3 Overplaatsing.	.45
6.4 Begeleiding op de nieuwe locatie.	.46
6.5. Nieuwe locatie.	.47
6.6. Welzijn	.48
6.7.1. Angst en wanhoop op de verschillende locaties	.48
6.7.2. Wisseling van de voogd	.50
6.7.3. School.	.51

Inhoudsopgave

6.8. Conclusie	.52
Hoofdstuk 7: Factoren die kunnen leiden tot het verfijnen van het matchingsproces	.54
7.1 Jongeren	.54
7.2 Jeugdbeschermers	.54
Hoofdstuk 8: Hoe kan het matchingsproces tussen de jongeren en de vervolgoegang worden verfijnd?	.56
8.1 Conclusies.	.56
8.2 Aanbevelingen	.59
Terugblik op het onderzoeksproces	.61
Bronnenlijst.	.62
Bijlage A: Woordenlijst	.64
Bijlage B: Interviewvragen ronde 1.	.66
Bijlage C: Interviewvragen ronde 2.	.67
Bijlage D: Interview met Jeugdbeschermers.	.68
Bijlage E: Voorbeeld labelschema	.69

Samenvatting

In opdracht van Nidos hebben wij (Regine de Bruine & Marianne de Rover) een onderzoek gedaan naar de behoeften, verwachtingen en ervaringen van de jongeren ten opzichte van hun vervolgoptvang. Nidos is een voogdij instelling voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. De hulpverlening die Nidos biedt is specifiek gericht op deze doelgroep. Dit is een complexe en diverse groep jongeren.

In ons onderzoek willen wij de mening van de jongeren centraal stellen. In het onderzoek hebben we de ervaringen van de jeugdbeschermers met betrekking tot het matchingsproces ook meegenomen. Het doel van het onderzoek is om aan de hand van de verzamelde data een advies uit te brengen hoe het matchingsproces verfijnd kan worden.

Er is gekozen voor een kwalitatief onderzoek. Kwalitatief onderzoek is gericht op het verkennen en inzichtelijk maken van een thema of vraagstuk.

We hebben gekozen om door middel van interviews de behoeften, verwachtingen en ervaringen van de jongeren in beeld te krijgen. De interviews met de jongeren hebben op twee momenten plaats gevonden. De eerste interviewronde heeft plaats gevonden op de verschillende Pol locaties. Hier vroegen we naar de behoeften en verwachtingen ten opzichte van de vervolglocatie.

De tweede interviewronde vond plaats op de vervolglocatie van de jongere. Hier vroegen we naar de ervaringen van de jongeren.

Naast de interviews met de jongeren hebben we ook vier jeugdbeschermers geïnterviewd.

Een belangrijke conclusie die we kunnen trekken uit het onderzoek is dat de jongeren veel waarde hechten aan de begeleiding. De mate van begeleiding op de vervolgoptvang vinden de meeste jongeren tegenvallen. Een belangrijke conclusie is ook, dat op dit moment, dat de overdracht niet soepel verloopt. Dit heeft tot gevolg dat de jongeren op de nieuwe locatie lang moeten wachten op een gesprek met een nieuwe jeugdbeschermer, juist in een periode waarin begeleiding cruciaal is.

Wat verder opvalt is de behoefte van de jongeren om naar school te gaan. Nadat de jongeren zijn overgeplaatst, duurt het te lang voordat de jongeren hun school kunnen vervolgen. Hierdoor hebben de jongeren geen vast dagritme in de eerste periode op hun nieuwe locatie.

Uit het onderzoek is gebleken dat er te weinig variatie zit in het huidige aanbod van de bestaande woonvormen. Een uitgebreider en gevarieerde aanbod zou helpend zijn bij het matchingsproces van de jongeren. Juist voor deze kwetsbare doelgroep is maatwerk uitermate belangrijk.

Maatwerk is het sleutelwoord in dit onderzoek.

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek dat wij in opdracht van Nidos hebben gedaan.

Dit onderzoek is geschreven in het kader van een afstudeeronderzoek voor de opleiding Maatschappelijk werk en Dienstverlening op de Christelijke Hogeschool Ede. In dit onderzoek staat de stem van de jongeren centraal. U kunt lezen wat de behoeften, verwachtingen en ervaringen zijn van de jongeren in de huidige opvang. In dit onderzoek richten wij ons de mogelijkheden van de verfijning van het matchingsproces.

Wij wilden graag een onderzoek naar deze specifieke doelgroep doen, omdat hier onze interesses liggen. Daarnaast is de doelgroep alleenstaande minderjarige vreemdelingen een relatief onbekende doelgroep binnen de hulpverlening en wilden wij ons hier graag in verdiepen. Het was voor ons beiden een uitdaging om in gesprek te gaan met deze jongeren. Ondanks de taalbarrière menen wij dat we hebben kunnen aansluiten bij de belevingswereld van de jongeren.

We hebben gekozen voor de titel “Onderweg”. Dit omdat de jongeren die we gesproken hebben ook allemaal onderweg zijn. Namelijk onderweg naar een nieuwe plek om te wonen en onderweg naar een veilige toekomst.

Met trots presenteren wij u dan ook dit onderzoek. Het afgelopen half jaar hebben wij hier met veel plezier aan gewerkt.

Wij hopen dat u plezier beleeft aan het lezen.

Marianne de Rover en Regine de Bruine

mei 2012

Dankwoord

Wij hebben dit onderzoek niet kunnen doen zonder de hulp van een aantal mensen.

In eerste instantie bedanken we de jongeren voor de medewerking aan ons onderzoek. Zonder hun ervaringen en verhalen hadden we dit onderzoek niet kunnen uitvoeren. Zij hebben niet alleen de tijd genomen om onze vragen te beantwoorden, maar waren zeer open in het beantwoorden van onze vragen. Op deze manier hebben ze ons inzicht gegeven in hun leven.

We willen Nidos bedanken voor de medewerking tijdens ons onderzoek. In het bijzonder willen we Henk van Bokhorst bedanken. Hij heeft met ons meegekeken en meegedacht. Daarnaast heeft hij ons begeleid in het schrijven van ons onderzoek en gaf ons feedback.

Wij willen ook de jeugdbeschermers van Nidos bedanken, dat zij, ondanks hun drukke werkschema, de tijd namen om ons te woord te staan. De mentoren willen wij ook bedanken omdat wij door hen op elke locatie gastvrij werden ontvangen.

Wij willen onze afstudeerbegeleider vanuit de CHE, Aletta Simons bedanken voor de kritische blik die ze elke keer over ons onderzoek heeft laten gaan. Ook haar meedenken in het gehele onderzoeksproces hebben wij op prijs gesteld.

Wij willen verder nog een aantal mensen bedanken die onze stukken hebben doorgelezen. We willen Gineke de Bruine, Leen de Rover en Nienke Ouburg bedanken voor het lezen van ons onderzoek. Mede dankzij hen staan de punten en komma's op de juiste plaats en staan de zinnen in de juiste vorm.

Inleiding

Aanleiding:

Wij zijn dit onderzoek begonnen naar aanleiding van de stage van Regine in jaar 3. In dit jaar heeft zij stage gelopen bij Nidos. Hier heeft ze ondervonden dat jongeren andere verwachtingen kunnen hebben over hun vervolgopvang. Ze hebben vaak een totaal ander beeld wat niet strookt met de werkelijkheid. Dit schept verwarring en onduidelijkheid bij de jongeren. Regine heeft afgelopen jaar meegemaakt dat de jongeren totaal verkeerde verwachtingen hadden van de vervolgopvang. Regelmatig heeft ze verhalen gehoord over de wensen die jongeren hebben voor hun vervolgopvang. Bijvoorbeeld de wens dat de jongeren graag helemaal zelfstandig willen zijn en dat ze geen verantwoording willen afleggen aan de mentoren. Daarnaast hebben sommige jongeren het idee dat ze weer op een grootschalige locatie terecht komen waar ook volwassenen wonen. Ze weten vaak niet dat ze op een woongroep terecht komen waar een huiselijke sfeer is. De enige ervaring die ze in Nederland hebben gehad is een grootschalig AZC(asielzoekers centrum). Het is dan moeilijk om je voor te stellen dat je in een 'normaal' woonhuis komt te wonen.

Het is voor de jeugdbeschermer lastig om de behoeften in beeld te krijgen. De jongeren hebben vaak geen reële beelden van de vervolgopvang. Hierdoor krijgt de plaatsingscommissie niet altijd volledige informatie, en kan er niet optimaal gekeken worden naar de wensen en behoeften van de jongeren. Zo zijn er jongeren die op een verkeerde locatie worden geplaatst, waardoor er niet in de behoefte van de jongeren kan worden voorzien.

Probleemstelling:

Het probleem speelt zich af op uitvoerend niveau. Er zijn twee knelpunten die als problemen worden ervaren.

Het eerste knelpunt is dat de vervolgopvang niet altijd goed aansluit bij de behoeften van de jongeren. Als jongeren op plekken terecht komen waar niet in hun behoefte kan worden voorzien, kan dit problemen opleveren met de mentoren en met de andere jongeren die op de groep wonen. Door middel van dit onderzoek willen we de behoefte en wensen van de jongeren duidelijk in beeld krijgen.

Het tweede knelpunt is dat jeugdbeschermer de jongeren niet altijd goed kunnen voorbereiden op hun vervolgopvang. Dit houdt in dat er jongeren zijn die een totaal ander beeld hebben van deze vervolgopvang en waardoor het op een teleurstelling uitloopt als de jongeren op hun nieuwe plek aankomen. Aan de andere kant, als er niet in de behoefte van de jongeren wordt voorzien, kan het voorkomen dat jongeren verkeerd worden geplaatst. Jongeren die van zichzelf al wat zelfstandiger zijn, passen niet goed op een KWG(kinder woongroep). Dit is een plek waar veel wordt gewerkt aan zelfstandigheid en waar veel overleg is met de mentoren. Als jongeren dit stadium al voorbij zijn kunnen ze zich gaan verzetten tegen alle regels op het KWG. Dit brengt weer veel onrust in de groep. Een plaatsing in een KWE(Kleine wooneenheid) zou voor deze jongeren beter zijn. De toevoeging van dit onderzoek aan het maatschappelijk werk is, dat de behoeften,verwachtingen en ervaringen van deze diverse en complexe groep in kaart word gebracht. Hier is weinig onderzoek naar gedaan.

Doelstellingen:

In dit onderzoek willen wij de wensen van de jongeren in beeld krijgen.

1: We willen in gesprek gaan met de jongeren, om zoveel mogelijk te weten te komen over wat de jongeren belangrijk vinden in het gehele matchingsproces. Deze jongeren ervaren het matchingsproces in de praktijk, zij weten hoe het werkt. Wij willen de jongeren vragen naar hun ervaringen en eventuele verbeterpunten in dit matchingsproces

2: Een ander doel van ons onderzoek is een advies geven over het matchingsproces. We willen aan de hand van de interviews een advies uitbrengen over hoe het matchingsproces verfijnd kan worden. Het matchingsproces omvat het gehele proces, van het koppelen van de jongeren aan de voor hem/haar meest geschikte opvang. Hierbij wordt gekeken naar het psychisch en het praktisch functioneren van de jongeren. De functie van de jeugdbeschermers is in dit proces van groot belang.

Doelgroep:

Wij hebben dit onderzoek voornamelijk geschreven voor de jeugdbeschermers. Zij hebben een groot aandeel in het matchingsproces van de jongeren. De jeugdbeschermers zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van alleenstaande minderjarige asielzoekers en vluchtelingen.

Deels hebben wij dit onderzoek ook geschreven voor de plaatsingscommissie. Van wie wij ook de opdracht hebben gekregen om het matchingsproces te onderzoeken, om vanuit onze onderzoeksresultaten aanbevelingen te kunnen schrijven.

Relevantie:

Nidos heeft vragen over hoe er verbetering kan komen in de door haar aangeboden opvangmogelijkheden, maar tegelijkertijd ook over de mogelijkheid tot verbetering van het matchingsproces. In verband met het belang van het onderzoek heeft Nidos dit ook meegenomen in het meerjarenplan.

Er zijn meerdere onderzoeken verricht die gericht waren op de jongeren die verblijven op de POL (Proces Opvang Locatie). Er is ook onderzoek verricht naar jongeren die al langere tijd in Nederland verblijven. Maar er is nog nooit een onderzoek geweest dat heel specifiek gericht is op het verloop van het matchingsproces. Het bijzondere aspect van dit onderzoek is dat we ons vooral hebben gericht op de mening van de jongeren.

Resultaat:

Wij willen een advies uitbrengen over hoe het matchingsproces verfijnd kan worden.

Dit doen we aan de hand van de gesprekken met de jongeren, de gesprekken met de jeugdbeschermers, maar ook aan de hand van onze eigen bevindingen en de daarbij gezochte literatuur. Wij hopen dat ons onderzoek een aanzet kan geven tot het evalueren en reflecteren van het matchingsproces, zowel op praktijkniveau als op managementniveau.

Onze verwachting over de uitkomst van ons onderzoek is dat er bepaalde facetten van het matchingsproces verbeterd en verfijnd kunnen worden.

Leeswijzer:

De hoofdvraag van ons onderzoek is: Hoe kan het matchingsproces tussen de jongeren en de vervolgoopvang worden verfijnd? We willen op deze vraag een antwoord geven. Bij het beantwoorden van de hoofdvraag gebruiken wij een aantal deelvragen die ons helpen om uiteindelijk een antwoord te geven op de hoofdvraag. Hieronder staat een korte beschrijving wat u in elk hoofdstuk kunt verwachten.

In Hoofdstuk 1 beschrijven wij de achtergrond van het project en beschrijven wij de onderzoeksmethoden die wij hebben gebruikt.

In hoofdstuk 2 geven wij achtergrondinformatie over de doelgroep en de landen waar de jongeren vandaan komen. Ook geven we een korte beschrijving van de organisatie Nidos.

In hoofdstuk 3 beschrijven wij het matchingsproces zoals het nu verloopt, hierin brengen we ook in kaart wat de mening van de jeugdbeschermers is met betrekking tot het matchingsproces.

In hoofdstuk 4 beschrijven we de behoeften van de jongeren, in dit hoofdstuk verwoorden wij onze eigen bevindingen en conclusies.

In hoofdstuk 5 beschrijven we de verwachtingen van de jongeren over de vervolgoecatie, in dit hoofdstuk verwoorden wij onze eigen bevindingen en conclusies.

In hoofdstuk 6 beschrijven wij de ervaringen van de jongeren over de vervolgllocatie, in dit hoofdstuk kijken we ook of hun verwachtingen uit hoofdstuk 5 zijn uitgekomen.

In hoofdstuk 7 beschrijven wij de aangedragen oplossingen door de jongeren zelf en de jeugdbeschermers. Hoofdstuk 8 zullen wij een antwoord formuleren op de hoofdvraag hoe Nidos het matchingsproces kan verfijnen. Dit zullen wij doen in de vorm van aanbevelingen.

N.B. In de analyse van de interviews met de jongeren spreken we over “voogd” omdat de jongeren tegen de jeugdbeschermer altijd voogd of Nidos zeggen.

Hoofdstuk 1: Onderzoeksmethoden

1.1. Kwalitatief onderzoek

We hebben gekozen voor een kwalitatief onderzoek. Bij een kwalitatief onderzoek gaat het niet om het in kaart brengen van cijfers, maar om het verkennen en inzichtelijk maken van een thema of vraagstuk. Daarnaast maakt een kwalitatieve methode het mogelijk om de diepgang tijdens het onderzoek te vergroten. “Het uitgangspunt van kwalitatief onderzoek is dat er geen eenduidige en enkelvoudige werkelijkheid bestaat”. (Migchelbrink, 2009, pp. 34-35). Door in gesprek te gaan met de jongeren proberen we inzicht te krijgen hoe de jongeren de werkelijkheid ervaren, beleven en hier betekenis aangeven. Wij beschrijven in ons onderzoek ook onze persoonlijke ervaringen en inzichten, waaraan we de literatuur verbinden. Met behulp van de interviews en de literatuurstudie wordt de onderzochte werkelijkheid in beeld gebracht.

1.2. Interviews

We hebben de interviews opgedeeld in twee categorieën, categorie 1 zijn de jongeren en categorie 2 zijn de jeugdbeschermers. Als eerste hebben we de jongeren geïnterviewd. Als tweede hebben we vier expert interviews afgenomen bij jeugdbeschermers. Wij hebben bij beide groepen een halfgestructureerd interview afgenomen. Wij wilden op een aantal vragen antwoorden hebben. Volgens Baarda heb je bij een halfgestructureerd interview “de ruimte om door te vragen en afwijkende vragen te stellen”. (Baarda, 2005, p. 230)

In een halfgestructureerd interview konden we beter reageren op de jongere en de jeugdbeschermer, omdat we niet vastzaten aan een vaststaande vragenlijst.

We hebben gekozen voor deze methode om data te verzamelen, omdat deze methode ons veel informatie geeft en we in ons onderzoek de mening van de jongeren zelf zeer belangrijk vinden. We wilden ook graag dat deze jongeren een duidelijke rol en stem in ons onderzoek kregen. In de bijlagen vindt u de interviewschema's van de verschillende rondes.

Door ook in gesprek te gaan met de jeugdbeschermers konden we duidelijk zien waar jeugdbeschermers nog veranderingen zouden willen zien in het matchingsproces en hoe zij de jongeren voorbereiden. Deze extra informatie geeft ons de kans om een compleet beeld te schetsen van hoe het matchingsproces op dit moment verloopt, en waar er verbeteringen kunnen worden aangebracht.

We hebben gekozen om 2 interviewrondes te houden onder de jongeren. In overleg met de plaatsingscommissie hebben wij afgesproken dat in principe alle jongeren die begin februari 2012 klaar waren met de asielprocedure, benaderd zouden worden om met ons in gesprek te gaan.

In de eerste ronde willen we de verwachtingen en de behoeften van de jongeren ten opzichte van de vervolgopvang duidelijk in beeld krijgen. Dit gesprek vond plaats op de POL (Proces Opvang Locatie). Na 6 tot 8 weken wilden bij dezelfde jongeren weer een interview afnemen om te kijken of de verwachtingen van de jongeren waren uitgekomen en of er in de behoefte was voorzien. We hebben de jongeren tijdens de tweede interviewronde gesproken in hun eigen omgeving; Dus op hun nieuwe locatie. Dit om voor onszelf een beeld te krijgen van de verschillende locaties en daarnaast de sfeer te proeven. We wilden de jongeren niet teveel belasten om naar een afgesproken plaats toe te reizen.

Gegevens respondenten ronde 1:

Land van herkomst	Jongens	Meisjes
Afghanistan	12	1
Iran	1	
Guinee	3	
Irak	1	
China		1
Kameroen	1	
Georgië		1

Leeftijd	Aantal
14	2
15	2
16	6
17	11
	Totaal: 21

We hebben de interviews afgenomen bij 21 jongeren. We hebben specifiek voor deze jongeren gekozen, omdat deze jongeren al klaar waren met de asielprocedure. Deze jongeren hadden op het moment dat we ze interviewden de gehoren bij de IND(Immigratie en naturalisatiedienst) achter de rug. Hier hebben we bewust voor gekozen, omdat de tijd van de asielprocedure een hectische tijd is en in die tijd hebben jongeren geen tijd en behoefte om mee te doen aan een onderzoek.

We hebben ook voor deze jongeren gekozen omdat ze allemaal ongeveer twee maanden op de POL locatie woonden. Dit betekent dat ze ons een goed beeld konden geven over hoe de situatie is op een POL. Een andere reden dat we deze jongeren benaderd hebben is, dat ze op het moment dat we ze spraken al geïndiceerd of bijna geïndiceerd waren voor hun vervolgovang. We willen de jongeren namelijk ongeveer een maand de tijd geven om te wennen op hun nieuwe locatie voordat we ze weer zouden spreken. Als ze geïndiceerd worden voor hun vervolgovang dan duurt het over het algemeen nog twee a drie weken voordat ze uitgeplaatst worden.

We hebben geprobeerd om een zo divers mogelijke groep jongeren te spreken. Dit bleek toch moeilijk te realiseren. Het overgrote deel van de jongeren die op dit moment Nederland binnen komen is van Afghaanse afkomst. Gelukkig hebben we ook een aantal jongeren uit andere landen kunnen spreken. Er is ook een duidelijk verschil te zien in de verdeling van jongens en meisjes. Op dit moment komen er veel jongens van zestien en zeventien jaar Nederland binnen. Dit zijn over het algemeen ook Afghanen. Er komen weinig tot geen meisjes binnen.

De gesprekken hebben we gevoerd op de POL in Baexem, Wageningen en Oisterwijk. De gesprekken duurde ongeveer 30 tot 45 minuten.

We hebben bij deze gesprekken gebruik gemaakt van een telefonische tolk die de vertaling van het gesprek verzorgde. We hebben gekozen om een telefonische tolk bij de gesprekken te betrekken, omdat de jongeren zich in hun eigen taal beter kunnen uitdrukken.

Gegevens respondenten ronde 2:

Land van herkomst	Jongens	Meisjes
Afghanistan	8	1
Iran	1	
Guinee	2	
Irak	1	
China		1
Kameroen	1	
Georgië		1

Leeftijd	Aantal
14	2
15	1
16	4
17	9
	Totaal: 16

Niet alle jongeren konden het onderzoek voltooien. We hebben uiteindelijk vijf jongeren niet kunnen spreken. Zo waren er twee broertjes die we in de tweede ronde niet meer hebben gesproken. Deze jongens zaten in een moeilijke asielpcedure. Ze zouden namelijk terug worden gestuurd naar het land in Europa waar ze hun eerste asielaanvraag hebben ingediend. Dit wordt ook wel de Dublinprocedure genoemd. Deze jongens zijn uiteindelijk niet uitgezet, maar hebben langer dan gewoonlijk op de POL locatie gewoond, waardoor het voor ons niet meer mogelijk was om deze jongeren te spreken. Daarnaast zitten deze jongens in een zeer hectische en spannende tijd en speelt het onderwerp vervolgopvang voor hen niet volgens hun jeugdbeschermer.

Een andere jongen was volgens de papieren wel verhuisd, maar deze is maar één keer aanwezig geweest op zijn nieuwe locatie. Hij is toen vrij snel met onbekende bestemming vertrokken. Deze jongen had nog geen nieuwe jeugdbeschermer toegewezen gekregen. Wij hadden deze jongen wel uitgenodigd voor een gesprek, maar toen we op de locatie aankwamen kregen we te horen dat deze jongen vertrokken was.

We hebben twee andere jongeren ook niet gesproken omdat deze ook langer dan gewoonlijk op de POL locatie hebben gewoond. De reden hiervan is ons niet bekend.

Voor de betrouwbaarheid van het onderzoek hebben we besloten, dat het verstandiger was om deze jongens niet meer te spreken, omdat zij maar kort de tijd hadden om te wennen aan hun nieuwe omgeving. Dit zou geen realistisch beeld geven van de opvang.

Voordat het onderzoek van start ging hebben we rekening mee gehouden met uitval van interviews, omdat er een grote kans zou zijn dat we niet alle jongeren zouden kunnen spreken.

Van de 21 jongeren die we op de POL locatie hebben gesproken hebben we zestien jongeren opnieuw gesproken op hun nieuwe locatie. Naar onze mening zijn dit voldoende jongeren, omdat we voldoende diversiteit in de antwoorden van de jongeren hebben en er een goede balans is tussen de verschillende locaties. We hebben uiteindelijk zeven jongeren gesproken die op de campus verbleven, zeven jongeren die op een KWG verbleven en twee jongeren die op een KWE wonen.

Expert interviews jeugdbeschermers:

We hebben vier interviews gehouden met de jeugdbeschermers. Dit hebben we gedaan omdat we, als we alleen de jongeren zouden interviewen, ons onderzoek zou gaan lijken op het schetsen van ervaringen van

de jongeren. Dan zouden we namelijk de ervaring van de jeugdbeschermers buiten beschouwing laten, terwijl deze wel belangrijk is om een goed en compleet advies te geven. Hierdoor wordt het advies wat we willen gaan geven realistischer van aard.

De jeugdbeschermers die we geïnterviewd hebben zijn 4 mensen die werkzaam zijn op de verschillende POL locaties. We hebben bewust voor deze jeugdbeschermers gekozen omdat deze het matchingsproces uitvoeren. Ze bereiden de jongeren voor op hun vervolglocatie, ze gaan hierover met de jongeren in gesprek en adviseren de plaatsingscommissie over een geschikte opvang voor de jongeren. Voor de jeugdbeschermers die werkzaam zijn op de POL is een grote rol weggelegd, vandaar dat we deze jeugdbeschermers graag wilden spreken. Één gesprek heeft plaatsgevonden op de POL in Wageningen, de andere drie gesprekken hebben plaatsgevonden op het kantoor van Nidos in Den Bosch.

Labelen:

Wij hebben voor het analyseren van al onze data gebruik gemaakt van de labeltechniek, omdat we 41 interviews moesten analyseren op de best mogelijke en efficiënte manier. Bij de labeltechniek hebben we de interviews opgedeeld in een aantal thema's.

In het Basisboek voor Kwalitatief Onderzoek wordt aangeraden om eerst de overbodige informatie te schrappen uit de interviews, vervolgens de tekst op te delen in fragmenten. Daarna de tekstfragment een label geven. Hierna ga je alle labels ordenen en hier maak je weer kernlabels van. (Baarda, 2005, pp. 318-331). Op deze manier hebben wij de interviews uitgewerkt.

Deze methode gaf ons een goed overzicht. Door te werken met de labeltechniek vergroten wij de betrouwbaarheid van het onderzoek, de data is zorgvuldig geanalyseerd en verwerkt. Hierdoor is er geen data verloren gegaan. In de bijlage vindt u zo'n labelschema.

Literatuuronderzoek:

Wij zijn dit onderzoek begonnen met het in kaart brengen van de mening van de jongeren.

Daarom zijn wij met de praktijk begonnen. Het verzamelen van literatuur voorafgaande aan de interviews had een valkuil kunnen zijn, omdat de kans bestaat dat er teveel sturing wordt gegeven. Het contact maken en aansluiten bij de jongeren vormde voor ons de basis van ons onderzoek. "Literatuur en andere kennis vooraf wordt hoogstens gebruikt als eerste richtingaangevers" (Baarda, 2005, p. 35)

Wij hebben in onze bevindingen de literatuur verwerkt. Dit doen we om verklaringen en oorzaken te zoeken in de dingen die ons zijn opgevallen. We gebruiken de literatuur ook om verduidelijking en verdieping aan te brengen in ons onderzoek. Het viel ons op, dat wij veel moeite moesten doen om concrete antwoorden bij de jongeren naar boven te krijgen. Hierbij is het van belang om naar een verklaring te zoeken. De toegevoegde waarde van de literatuur, die we hebben gebruikt in onze bevindingen, is dat er meer inzicht wordt verkregen in de reacties van de jongeren. Op deze manier kan de jeugdbeschermer daarop anticiperen, doordat voor hem duidelijk is waarom de jongere zo reageert. De literatuurstudie heeft bij elke bevinding een andere toegevoegde waarde. Doordat we bij elke bevinding literatuur beschrijven geeft dit inzicht op wat een mogelijke verklaring of oorzaak kan zijn.

Hoofdstuk 2: Achtergrondinformatie

2.1 Profielschets

Om een goed beeld te krijgen van de geïnterviewde jongeren die we hebben we een profielschets opgesteld. Dit om voor ons zelf, maar ook voor de lezer, duidelijk te maken wat voor achtergronden deze jongeren hebben en in wat voor situatie ze zich bevinden.

Het is goed om alert te zijn op wat de jongeren hebben meegemaakt. De doelgroep met wie we te maken hebben is een complexe en diverse groep. Deze doelgroep is niet bij iedereen bekend, daarom vinden wij het belangrijk dat deze groep jongeren goed beschreven wordt.

Ook voor de beantwoording van de hoofdvraag is het belangrijk om het profiel voor ogen te hebben. Dit komt in het matchingsproces ook duidelijk naar voren, hier wordt gekeken wat de jongere aan kan en wat voor die specifieke jongere een goede plek is.

2.1.1. Definitie alleenstaande minderjarige vreemdeling

We spreken van een alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV) ¹ als een minderjarige jongere zonder meerderjarige ouder of verzorgende in Nederland aankomt. In de vreemdelingencirculaire 2000B, B14, 2.2.2 wordt gesproken over: “Alleenstaand als de minderjarige vreemdeling zonder zijn meerderjarige ouder(s) of met een al in het buitenland toegewezen voogd Nederland in reist of als de ouders of de in het buitenland toegewezen voogd van de minderjarige vreemdeling zich al in Nederland bevinden.”

Het komt vrijwel nooit voor dat een jongere helemaal alleen in Nederland aankomt. Vaak reist de jongere met familieleden, vrienden of een groep andere vluchtelingen. Daarom wordt door de Verenigde Naties ook wel de definitie: “een jongere onder de achttien jaar die op het moment van asielaanvraag niet wordt verzorgd door ouders of andere volwassenen die, op grond van de wet of gewoonte, daartoe verantwoordelijk zijn” gehanteerd. (UN, 1997, p. 5)

¹ In Nederland wordt de afkorting AMA(alleenstaande minderjarige asielzoeker) veel gebruikt. Dit is een verouderde naam. In de asielprocedure wordt nu de term AMV, alleenstaande minderjarige vreemdeling aangehouden. In het verdere onderzoeksverslag zullen wij ook deze term aanhouden.

2.1.2. Van vlucht tot verblijf in Nederland

AMV'ers zijn jongeren die uit veel verschillende landen naar Nederland toe komen. Op dit moment komt het grootste deel van de AMV'ers uit Afghanistan. Dit zijn meestal jongens in de leeftijd van veertien tot achttien jaar. Wij hebben in ons onderzoek jongeren uit Afghanistan, China, Guinee, Iran, Irak, Georgië en Kameroen gesproken.

Voordat de jongere op de vlucht zijn er vaak ingrijpende gebeurtenissen geweest. Veel jongeren zijn slachtoffer geweest van geweld, of getuige van geweld, waarbij dierbaren het slachtoffer waren. Voor een groot deel van de jongeren is het onduidelijk of de ouders bij aankomst in Nederland nog in leven zijn. De meest voorkomende redenen dat AMV'ers het land ontvluchten hebben vooral te maken met de omstandigheden in het land van herkomst. "De belangrijkste motieven om weg te gaan hebben vaak te maken met oorlog in het vaderland, het overlijden van één of beide ouders, armoede, vervolging voor politieke of religieuze redenen." (Aarts, 2010)

De dreiging van geweld en bestaansonzekerheid doet de AMV'er, of familie om de AMV'er heen, besluiten om het land van herkomst te ontvluchten.

De keus om te vluchten wordt meestal niet plotseling gemaakt, daar gaat veel planning en overleg aan vooraf. De meeste jongeren vluchten met bekenden of reizen met een reisagent naar Nederland. Deze reisagent vraagt veel geld om de jongere mee te nemen. De kosten van deze reis kunnen oplopen naar tot €15000, -. Het land waar de jongere naar toe zal vluchten wordt vaak ook door de reisagent bepaalt. De vlucht zelf kan een periode vol spanningen en ontberingen zijn, waarbij gevoelens voor angst, woede en machteloosheid naar boven komen. De jongere wordt door de omstandigheden of onder druk van de familie gedwongen om zijn vertrouwde omgeving te verlaten.²

De financiële druk voor een AMV'er is enorm. Ze moeten een verblijfsvergunning krijgen omdat de familie de kosten op zich heeft genomen voor de vlucht. Wanneer er een verblijfsvergunning is verkregen kan er geld verdiend worden om de reis terug te betalen aan de familie en/of de familie te voorzien in hun onderhoud. Uiteraard staat het gevoel van veiligheid meestal voorop.

Als de jongeren in Nederland aankomen, vragen ze asiel aan. Op dat moment worden ze naar het aanmeldcentrum op Schiphol gebracht. Hier wordt naar een juiste locatie gezocht en wanneer dit duidelijk is dan worden de jongeren naar hun POL locatie begeleid. Vanaf dat moment wordt het traject rond deze jongeren gestart.

2.1.3. De asielprocedure

Het verblijf op de POL is een drukke en chaotische tijd. In deze tijd doorlopen de jongeren de asielprocedure. Dit houdt in dat de jongeren een periode van 8 dagen beschikbaar moeten zijn voor hun procedure. Daarnaast hebben ze nog een gesprek met hun advocaat, voorgd, mentor en de gezondheidsdienst.

We willen in het kort beschrijven wat de asielprocedure betekent en wat dit inhoudt voor de jongere. Als de jongeren aankomen op de POL start de rust en voorbereidingstijd. Dit is een periode van ongeveer 3 maanden waarin de jongeren kunnen wennen aan de situatie en tot rust kunnen komen na hun reis. In de rust en voorbereidingstijd wordt er veel aandacht besteedt aan de voorbereiding van de jongere op de asielprocedure.

² In Nederland worden de reisagenten ook wel mensensmokkelaars genoemd.

Achtergrondinformatie

Als ze worden uitgenodigd om te starten met de asielprocedure worden de jongeren verplicht om 5 tot 8 dagen van 8:00 tot 17:00 op het aanmeldcentrum van de Immigratie en Naturalisatiedienst(IND) in Zwolle of Den Bosch aanwezig te zijn. Hieronder beschrijven wij de hoe de algemene asielprocedure voor de jongere verloopt.

Dag 1: eerste gehoor: Dit is het eerste gesprek wat de jongere voert met de IND. In dit gesprek wordt gevraagd naar de identiteit, nationaliteit, familie en de reisroute.

Dag 2: voorbereiding met de advocaat op het nader gehoor.

Dag 3: Nader gehoor. Dit is het tweede gesprek wat de jongere krijgt. In dit gesprek wordt er gevraagd naar de redenen van het vertrek uit het land van herkomst.

Dag 4: bespreking nader gehoor met de advocaat

Dag 5: Op deze dag krijgt de jongere de voorgenomen beslissing. De IND beoordeelt of de jongere een verblijfsvergunning kan krijgen op grond van de informatie die is gegeven. Het kan zo zijn dat de jongere die dag al een positieve beschikking krijgt, of dat de IND van plan is om een negatieve beschikking te geven. Er kan ook worden besloten dat er meer tijd nodig is om de aanvraag te behandelen.

Dag 6: Als de IND van plan is om de asielaanvraag af te wijzen dan is er de mogelijkheid om dit met de advocaat te bespreken. De advocaat kan dan een zienswijze schrijven waarin staat waarom de jongere het niet eens is met de beslissing.

Dag 7 en 8: op deze dagen valt de uiteindelijke beslissing
(Vluchtelingenwerk, Jouw asielprocedure, 2010)

Aan het eind van de procedure krijgen de jongeren een positieve of een negatieve beschikking. Bij een positieve beschikking wordt er een verblijfsvergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd uitgereikt. Als de jongeren niet voldoende bewijs heeft om aan te tonen dat hij gevaar loopt in het land van herkomst, komt hij/zij niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning. Het is dus mogelijk dat de jongere wel degelijk gevaar loopt in land van herkomst, maar dat er voor de Nederlandse overheid onvoldoende bewijs is. Deze jongere kan dan toch terug gestuurd worden.

Als een jongere een negatieve beschikking krijgt en er is in het land van herkomst geen goede opvang dan krijgt de jongere een verblijfsvergunning. Met deze vergunning mag hij in Nederland blijven tot zijn achttiende. Daarna moet hij meestal terugkeren naar het land van herkomst. Niet alle alleenstaande minderjarige vreemdelingen moeten terug naar hun land van herkomst als ze achttien jaar worden. Als de jongere vijftien jaar of jonger was toen hij asiel aanvroeg, dan woont hij al drie jaar of langer in Nederland op het moment dat hij achttien wordt. Dan is hij al zo gewend aan het leven in Nederland, dat hij volgens de wet, in Nederland mag blijven. Hij krijgt als hij achttien jaar wordt een nieuwe verblijfsvergunning voor voortgezet verblijf en kan zo de rest van zijn leven in Nederland blijven wonen. De IND controleert daarom ook streng op de leeftijd. Als er twijfel bestaat over de leeftijd kan er een leeftijdsonderzoek worden afgenomen. Met behulp van röntgenfoto's van onder andere de schouder, kan de leeftijd bepaald worden. (IND, 2012) Er zijn tot 2010 cijfers bekend over het aantal jongeren die een verblijfsvergunning hebben gekregen. In juli 2010 is de asielprocedure drastisch veranderd. Hierdoor zijn er nog geen actuele cijfers bekend over hoeveel jongeren een verblijfsvergunning krijgen.

De jongeren verblijven zo'n 2 tot 3 maanden op de POL locatie, hier doorlopen ze de algemene asielpcedure. Op de POL wonen jongeren die in de asielpcedure zitten. Iedereen zit dus in het spreekwoordelijke zelfde schuitje.

Als de jongeren op de POL locatie wonen, gaan ze ook naar school. Ook deze jongeren zijn leerplichtig. Op de school maken de jongeren kennis met de Nederlandse taal en met de samenleving en cultuur.

2.1.4. Getraumatiseerd, ontworteld en overleven

De AMV'ers hebben op enig moment hun vertrouwde omgeving moeten verlaten om zich vervolgens in een voor hen geheel nieuwe sociaal-maatschappelijke en culturele omgeving verder te ontwikkelen tot zelfstandige volwassene. (Nidos, 2012)

Door de ervaringen die AMV'ers hebben gehad in het land van herkomst of tijdens de vlucht, kampen deze jongeren meer dan gemiddeld met psychische klachten. Een post traumatische stress stoornis komt regelmatig voor. De klachten die de jongeren kunnen ontwikkelen is een normale reactie op de gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt.

AMV jongeren zijn gedwongen door de omstandigheden, of hebben onder druk van familieleden hun vertrouwde omgeving moeten verlaten. De jongeren hebben culturele ontworteling meegemaakt, hebben geringe kennis over de nieuwe omgeving, dit maakt de jongeren kwetsbaar. "Elke jongere, met wat voor verhaal ook, is losgerukt van zijn familie en mist de veiligheid van alles wat vertrouwd voor hem is." (Hout, 2008, pp. 42-43)

Als de jongeren eenmaal in Nederland zijn aangekomen, beseffen ze dat ze afgescheiden zijn van hun familie, vrienden en alles wat vertrouwd was. Als ze op de POL aankomen hebben de jongeren de tijd om na te denken over de traumatische ervaringen die ze hebben meegemaakt. Daarbij komt de onzekerheid over de afloop van de asielpcedure. Dit zijn zeer stressvolle zaken waar de jongeren op de POL en op de vervolgllocatie mee te maken krijgen.

Jongeren hebben zich tijdens hun vlucht kunnen redden door overlevingsstrategieën toe te passen. Dit zijn manieren om om te gaan met stressvolle in mogelijk bedreigende situaties. Daarmee hebben AMV'ers zich letterlijk en figuurlijk kunnen redden. Twee voorbeelden van overlevingsstrategieën zijn dat AMV'ers zich tijdens de vlucht zeer afhankelijk opstellen of juist zeer zelfstandig optreden. Beide strategieën kunnen op dat moment zeer functioneel zijn geweest maar kunnen bij de toepassing in het contact met bijvoorbeeld hun voogd/mentor als kinderachtig of onvriendelijk worden beschouwd. Deze strategieën kunnen conflicten oproepen. "Ook kan een grote zelfstandigheid als overlevingsstrategie in het dagelijks leven leiden tot het niet om hulp willen vragen en/of hulp niet willen aannemen". (Nandpersad, 2005, pp. 21,22) Omdat de strategieën in het verleden een belangrijke functie hebben gehad laten AMV'ers ze niet zomaar los.

"In hun nieuwe omgeving in Nederland is het bijbehorende gedrag niet langer adequaat. Dit gedrag kan hen zelfs belemmeren in het contact met andere mensen. Een nieuwe omgeving vraagt om de ontwikkeling van nieuwe overlevingsstrategieën." (Vries, 2002, p. 62) Deze worden vaak ontwikkeld als ze op de POL zitten of op hun vervolgllocatie. Voor jeugdbeschermers is het belangrijk om hier oog voor te hebben.

2.2 Wat is Nidos?

Met ingang van 1 december 2001 is Stichting Nidos aanvaard door het Ministerie van Justitie als voogdij- en gezinsvoogdijinstelling voor vluchtelingen en asielzoekers. Vanaf het begin van de jaren 90 is deze organisatie werkzaam als voogdij-instelling van amv 'ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen), toen onder de naam "De Opbouw".

Nidos is een landelijk werkende instelling die op algemene grondslag werkt. Zij geeft hulp aan jongeren op

grond van de voorziening in het gezag, namelijk voogdij, en een maatregel voor jeugdbescherming, namelijk 'Ondertoezichtstelling'(OTS. De hulpverlening van Nidos is specifiek gericht op alleenstaande minderjarige vluchtelingen en asielzoekers en jongeren die in Nederland verblijven zonder asielaanvraag en voor wie terugkeer naar het land van herkomst een reële optie is.

Het belang van de jongeren/kinderen staat voorop. Nidos verzorgt, in het kader van de voogdij, de opvang voor een deel van haar pupillen. Nidos voert ook de kinderbeschermingsmaatregel 'Ondertoezichtstelling' uit, wanneer het om kinderen uit vluchtelingengezinnen gaat. De uitvoering van het voogdijwerk ligt bij de jeugdbeschermers. In opdracht van de Nederlandse overheid treedt Nidos op als voogd voor deze jongeren, middels tijdelijke voogdij.

Vanuit die tijdelijke voorziening in het gezag, is de voogd verantwoordelijk (te zorgen) voor opvoeding en verzorging. De dagelijkse zorg wordt uitbesteed aan derden waarbij de voogd een toezichthoudende functie heeft. De voogd ziet erop toe dat er voldoende voorwaarden aanwezig zijn voor een zo evenwichtig mogelijke groei naar volwassenheid, behartigt de belangen van de jongeren en stuurt bij en grijpt in als de situatie dat vereist. Ook houdt de voogd toezicht op een adequate uitvoering van de asielprocedure. De voogd is wettelijk vertegenwoordiger en beschermt als zodanig hun rechten.

Over het algemeen begeleidt de voogd de jongere totdat deze de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt of tot het moment dat een jongere terugkeert naar het land van herkomst.

Geboden zorg:

Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) is verantwoordelijk voor de geboden zorg in verschillende opvangvormen waarin kinderen verblijven. Alleen de gezinnen waar jongere kinderen en kinderen tussen de twaalf en vijftien jaar geplaatst kunnen worden en de begeleiding van deze gezinnen valt direct onder de verantwoordelijkheid van Nidos.

Voor alle pupillen geldt dat de jeugdbeschermers van Nidos het proces van begeleiding en zorg bewaakt, erop toe ziet dat de ontwikkeling van de kinderen goed verloopt en ingrijpt wanneer dit in het ontwikkelingsbelang van het kind noodzakelijk is.

Missie Voogdij:

Nidos voert als onafhankelijke (gezins-) voogdij instelling, op grond van de wet, de voogdijtaak uit voor amv'ers. Deze taak wordt door professionals uitgevoerd die, met respect voor de eigen culturele achtergrond van de jongere, vanuit betrokkenheid en met specifieke deskundigheid het belang van elke jongere centraal stelt. Daarnaast voeren zij de regie over de ontwikkeling naar zelfstandigheid van de jongeren en grijpen in wanneer die ontwikkeling niet voldoende groeit of dreigt te stagneren.

De visie van Nidos op alleenstaande minderjarige asielzoekers is, dat deze jongeren op een bepaald moment de vertrouwde omgeving hebben moeten verlaten om zich vervolgens in een voor hen geheel nieuwe sociaal-maatschappelijke en culturele omgeving verder te ontwikkelen tot zelfstandig volwassene. De jongeren komen hier met geringe kennis van de nieuwe omgeving. Ze hebben een vreemdelingsrechtelijke positie en dit maakt hen kwetsbaar.

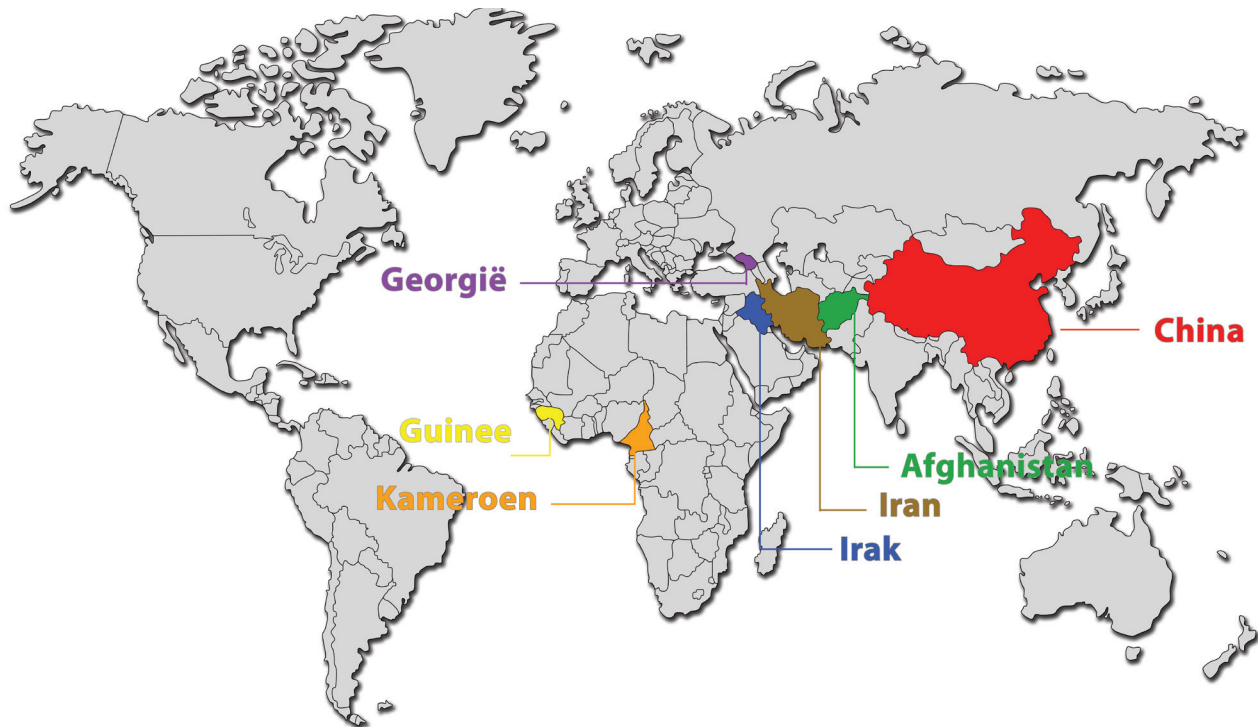
Uitvoering:

Nidos heeft een aantal belangrijke punten in de uitvoering van de voogdij:

- "Met AMV'ers is niets mis, ze missen iets.
- Het vertrek uit eigen land is voor iedere AMV'er ingrijpend.
- Elke AMV'er komt uit een andere cultuur, heeft een eigen verhaal, eigen verwachtingen van de toekomst en een eigen wil en drijfveer." (Hout, 2008)

Nidos heeft een belangrijke taak in de ontwikkeling van de jongeren. Elke jongere heeft een ander verhaal, Nidos wil hier op aansluiten door maatwerk toe te passen. Op deze manier wil Nidos de ontwikkeling van de jongere bevorderen.

2.3. Landeninformatie

De jongeren die aan ons onderzoek hebben deelgenomen zijn afkomstig uit: Afghanistan, Irak, Iran, Guinee, Kameroen, Georgië en China. Wij vinden het belangrijk om te laten zien uit wat voor situaties de jongeren komen en wat voor vluchtachtergronden de jongeren kunnen hebben. Daarom volgt hieronder per land een korte situatieschets, dit hebben we opgesteld aan de hand van de informatie die vluchtelingenwerk beschikbaar stelt. (Vluchtelingenwerk, 2012)

Afghanistan:

Een van de grootste groepen vluchtelingen in Nederland zijn afkomstig uit Afghanistan. In Afghanistan heerst al vele jaren oorlog. In 2001 werd de Taliban verslagen door de Verenigde Staten. Doordat de Taliban niet definitief verslagen is, wordt de veiligheidssituatie slechter. De Taliban rukkt steeds verder op.

Irak:

Irak heeft sinds eind jaren zestig veel doorgemaakt. Een brute dictatuur, een achtjarige oorlog met het buurland Iran. Daarna gevolgd door de oorlog met Koeweit en in 2003 volgt een inval door een internationale troepenmacht, waarna Saddam Hoessein wordt afgezet. Momenteel zijn Bagdad en de regio's ten noorden van Bagdad (met uitzondering van het gebied onder Koerdisch bestuur) het meest onveilig.

De groepen die het meeste gevaar lopen zijn.

- Religieuze en etnische minderheidsgroepen.
- Homoseksuelen.

Iran:

Mahmoud Ahnadjinejad is de politieke leider van Iran, hij is een zeer conservatieve leider. Hij regeert het land met een harde hand. Hierdoor is er voor bepaalde groepen een zorgelijke situatie ontstaan.

Deze groepen zijn:

- Tot het christendom bekeerde moslims worden beschouwd als afvallige en steeds vaker vervolgd of bedreigd.
- Homoseksuelen lopen risico slachtoffer te worden van willekeurige arrestaties en martelingen.
- Arabieren, Baha'i, soefi's en vrouwenrechtenactivisten lopen ook gevaar.

Guinee:

In 2010 vonden de eerste vrije verkiezingen plaats. Alleen braken er na de tweede ronde gevechten uit tussen aanhangers van de twee verkiezingskandidaten. Hierbij werd door de ordediensten weer grof geweld gebruikt. Hierbij vielen doden en veel gewonden.

Guinee is ook een van de landen met de hoogste percentages vrouwenbesnijdenis. 96% van de vrouwen wordt besneden.

China:

Decennialang ging China gebukt onder het bewind van Mao. Nu is het land een van de snelst groeiende economieën ter wereld. Voorzichtige veranderingen brengen iets meer openheid in de starre politiek. De staat houdt echter stevige grip op de bevolking en mensenrechtenschendingen zijn aan de orde van de dag. Ondanks de economische liberalisering is er nog sprake van ernstige mensenrechtenschendingen. In het land worden jaarlijks honderden mensen geëxecuteerd, dissidenten verdwijnen in werkkampen. Kritiek op de regering wordt op de straat niet getolereerd.

Sinds de aanslagen van 2001 in de Verenigde Staten treden de Chinese autoriteiten hard op tegen:

- Separatisten.
- Oeigoeren.

Deze groepen zouden de staatsveiligheid in gevaar brengen met illegale religieuze activiteiten.

Kameroen:

Kameroen zet zich niet actief in voor de handhaving en bescherming van de mensenrechten. Hoewel de mensenrechtensituatie is verbeterd, worden de mensenrechten nog steeds geschonden. De veiligheidsdiensten van Kameroen maken zich schuldig aan buitensporig geweld, moord, verdwijning en mishandeling.

De gevangenen in Kameroen zijn overvol en de omstandigheden zijn slecht. Kameroen staat al jaren in de top van de lijst van meest corrupte landen. Tot nu toe lukt het de regering niet corruptie structureel en effectief aan te pakken.

Georgië:

In de periode van 1992-2003 verschenen er vele rapporten over schendingen van de mensenrechten in Georgië. Er was sprake van politiek gevangenen, politiek moorden, onderdrukking van de oppositie, onderdrukking van de bevolking en de vlucht van ruim een miljoen Georgiërs uit hun vaderland. Er komt nog veel mishandeling en marteling voor door de politie en veiligheidsdiensten. Ook de corruptie viert nog hoogtij in Georgië.

Hoofdstuk 3: Verloop van het matchingsproces op dit moment

In ons onderzoek kijken wij hoe Nidos het matchingsproces kan verfijnen. We willen door middel van dit hoofdstuk een uitleg geven hoe het matchingsproces op dit moment verloopt. Door dit helder te krijgen is er meer zicht op waar verbeteringen aangebracht kunnen worden en waar eventuele knelpunten zouden kunnen zitten. In dit hoofdstuk willen we ook de jeugdbeschermer aan het woord laten. We hebben 4 jeugdbeschermers geïnterviewd. We hebben gevraagd hoe zij de jongeren voorbereiden op hun vervolglocatie. We spreken in ons onderzoek uitgebreid met de jongeren, maar om tot een goed afgewogen advies te komen is het belangrijk om beide partijen te spreken. We kijken naar hoe de jeugdbeschermers met het matchingsproces omgaan en vragen hierin ook of er in het matchingsproces verfijningen kunnen worden aangebracht.

Er zijn verschillende manieren om Nederland binnen te komen. Sommige jongeren komen per vliegtuig en andere komen over land. Als jongeren aangeven asiel te willen aanvragen in Nederland dan worden ze naar het aanmeldcentrum op Schiphol gebracht. Daar wordt gekeken wat de beste opvanglocatie is voor de jongeren. Jongeren tot ongeveer 13 jaar gaan vaak naar een pleeggezin van Nidos. Jongeren waarvan wordt gedacht dat ze gevaar lopen, kunnen overgebracht worden naar de beschermde opvang. Jongeren boven de leeftijd van dertien jaar, worden vanuit Schiphol naar een proces opvanglocatie gebracht (POL).

Verschillende opvangvormen:

De POL is een eerste tijdelijke opvang, vanuit de POL worden de jongeren binnen dertien weken verplaatst naar een vervolglocatie. Na binnenkomst in Nederland, worden jongeren tussen 13 en 18 jaar opgevangen in de POL voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). Zij verblijven hier maximaal drie maanden. In deze periode doorlopen de jongeren de asielprocedure. De jongeren hebben drie weken rust, in die tijd worden ze voorbereid op hun procedure. Hierna gaan de jongeren de asielprocedure in, dit is een drukke periode voor de jongeren. In hoofdstuk 2.1 beschrijven wij hoe de asielprocedure voor de jongere verloopt. Als de jongere de asielprocedure heeft doorlopen wordt er gekeken welke vervolgopvang het meest geschikt is voor de jongere en wordt hier een besluit over genomen.

We geven nu een korte beschrijving van de verschillende locaties:

Opvang en wonen in gezinsverband (OWG)

Nidos heeft een eigen unieke vorm van pleegzorg. Zij maken gebruik van zogenaamde cultuurgezinnen, dit zijn gezinnen uit hetzelfde land van herkomst als de jongeren. Hierdoor komt de jongere niet plotseling in een totaal onbekende omgeving, maar kan hij in zijn eigen cultuur opgroeien. Nidos wil er alles aan doen om ervoor te zorgen dat de jongere in zijn eigen netwerk kan opgroeien. Verder heeft Nidos ook nog een eigen netwerk van gezinnen waar de jongeren ondergebracht kunnen worden. Dit zijn vaak Nederlandse gezinnen.

Kinderwoongroep (KWG)

De jongeren vanaf dertien jaar komen in aanmerking voor plaatsing in een KWG. Hier wonen ongeveer twaalf jongeren bij elkaar en er is 24 uur begeleiding aanwezig.

Kleine wooneenheid (KWE)

In de KWE zijn jongeren minimaal vijftien jaar oud. Hier wonen vier jongeren bij elkaar in één woning. De mentor komt regelmatig/dagelijks langs en is bereikbaar buiten deze tijden. Dit is een vorm van opvang voor meer zelfstandige jongeren.

Campus

Dit is een vorm van grootschalige opvang, hier wonen zestien en zeventienjarige jongeren. De jongeren moeten hier zelfstandig contact opnemen met de mentoren. Deze mentoren zijn wel dagelijks aanwezig. Deze opvang is bedoeld voor de al vrij zelfstandige jongeren.

Zelfstandig wonen.

Een deel van de jongeren woont zelfstandig op kamers. Zij hebben dan vaak de stap gezet van een KWE naar zelfstandig wonen. Voorbereiding op het zelfstandig wonen is gebeurd op het KWE.

Bijzondere zorg.

Nidos voorziet waar nodig in bijzondere zorg. Deze zorg wordt voornamelijk geboden aan jongeren die kampen met ernstige psychische of ontwikkelingsproblematiek.

De POL is een eerste tijdelijke opvang voor de jongeren die binnenkomen in Nederland. Om te voorkomen dat de jongere onnodig lang hier verblijft, dient de jongere zo snel mogelijk geplaatst te worden in de best passende opvangvorm. Nidos en het COA hanteren een doorstroom termijn van 13 weken. Hiermee voorkomen ze dat de POL locaties vollopen en er vanuit het AC (Schiphol) geen jongeren meer geplaatst kunnen worden.

Bij het matchen voor een opvangvorm en het nemen van een bindend besluit van de vervolgovang, wordt uitgegaan van het belang van de jongere. Het matchen vindt plaats op basis van de gehanteerde begeleidingsmethodiek van Nidos, deze methodiek is afgeleid van de Deltamethodiek. De COA werkt met het verblijfsplan.

3.2. Voogdijmethodiek

Nidos gebruikt een methodiek die is afgeleid van de Deltamethodiek. Dit is een methode die veel in de jeugdzorg wordt gebruikt. Nidos gebruikt ook deze methode, maar met een aanpassing op de doelgroep. De begrippen engageren en positioneren worden gebruikt in de Deltamethodiek. Voor de methodiek van het werken met AMV's zijn ze echter ook bruikbaar.

Engageren wordt in verband gebracht met motiveren tot actieve samenwerking en het kweken van vertrouwen, het oproepen van een goed gevoel.

Over positioneren wordt in de Deltamethodiek onder meer gezegd: < Positioneren doe je ook door te verduidelijken over welke deskundigheid en bevoegdheden je beschikt, welke plichten je hebt en wat dat dan betekent voor de positie die je inneemt ten opzichte van de ouders van het kind>. Het einde van de zin kan door Nidos vervangen worden door < de jeugdige en zijn ouders>. De ouders kunnen in dit verband genoemd worden om uit te leggen dat je in Nederland een voogd nodig hebt als je ouders niet voor je kunnen zorgen omdat ze in het buitenland verblijven of (mogelijk) overleden zijn. (Hout, 2008, pp. 52-61)) Daarnaast is het matchings- en plaatsingsproces zo ingericht dat Nidos zijn voogdijtaak uit kan voeren. Dit doet Nidos op zo'n manier dat het COA inzicht heeft en kan sturen op beschikbare capaciteit en bezetting.

3.3. Matchingsproces

Bij het matchings- en plaatsingsproces wordt veel waarde gehecht aan het advies van de mentor en de voogd. Een van de richtlijnen is dat de jongere wordt overgeplaatst naar de opvangvorm die het beste past bij zijn/haar persoon en ontwikkeling. Door de mentor van de POL wordt binnen maximaal negen weken na binnenkomst een plaatsingsadvies opgesteld waarin de best passende opvangmodaliteit voor deze jongere wordt aangegeven.

Voordat er een besluit valt, wordt er een aanmeldingsformulier ingevuld. Hierin wordt gevraagd naar een aantal persoonlijke gegevens van de jongere, ook wordt er gevraagd naar de mening van de jongere met betrekking tot de vervolglocatie.

Dit plaatsingsadvies wordt dan weer voorgelegd aan de voogd. Als de voogd instemt met de geadviseerde opvangmodaliteit stuurt hij/zij het formulier (aanmelding & plaatsing opvang AMV) door naar de voorzitter van de Plaatsingscommissie. De voorzitter van de Plaatsingscommissie meldt de jongere dan aan bij de afdeling plaatsing met het plaatsingsbesluit.

Als de voogd niet instemt met de geadviseerde opvangmodaliteit, vindt er overleg plaats tussen de voogd en de mentor. Als de voogd en de mentor niet tot overeenstemming kunnen komen over de gewenste doorplaatsing, dan legt de voogd het advies van de mentor en het eigen advies voor aan de voorzitter van de Plaatsingscommissie. De commissie neemt dan op basis van beide adviezen binnen een week een bindend besluit. De voorzitter van de Plaatsingscommissie meldt de jongere aan bij de afdeling Plaatsing voor matching. Het genomen besluit wordt vanuit de voorzitter van de Plaatsingscommissie naar de voogd en de mentor gecommuniceerd.

De Plaatsingscommissie kan in het besluit ook een specifieke regio of locatie opnemen. De reden hiervan kan divers zijn en kan bijvoorbeeld te maken hebben met specifieke zorg, in de buurt van familie of speciale scholing. Bij de matching wordt dit op het formulier aangegeven, de afdeling Plaatsing zal aan dit besluit proberen uitvoering te geven. Mocht dit om een of andere reden niet mogelijk zijn dan treedt de afdeling Plaatsing in contact met de voorzitter van de commissie om te kijken wat een alternatief zou kunnen zijn.

3.4 Analyse interviews jeugdbeschermers

Vorbereiding:

Bij Intake/kennismaking wordt er uitgelegd dat het verblijf op de POL voor twaalf à dertien weken is. Dit doen de jeugdbeschermers direct zodat het voor de jongeren duidelijk is dat ze hier niet kunnen blijven. Tijdens het eerste gesprek wordt er nog geen aandacht besteed aan de verschillen op de woonvormen. De uitleg wordt ongeveer gegeven tussen de zesde en tiende week dat de jongere tijdens het verblijf op de POL. Alle jeugdbeschermers geven aan dat ze de uitleg twee à drie keer herhalen in de periode dat de jongeren op de POL verblijven. De jeugdbeschermers proberen voor de jongeren de verschillende locaties te visualiseren, dit doen ze aan de hand van tekeningen en schetsen.

Na de uitleg van de verschillende locaties en de regels volgt automatisch de beschrijving van de competenties die jongeren nodig hebben op een locatie.

Richtlijnen in de informatieverstrekking:

Volgens de jeugdbeschermers is er wel officiële informatie met betrekking tot de woonvormen. De basisprincipes over de verschillende locaties zijn bekend, maar er zijn vele lokale verschillen.

In de informatievoorziening richting de jongeren geven de jeugdbeschermers aan sommige facetten van een woonvorm te benadrukken wanneer de indruk bestaat dat dit belangrijk is voor de jongere in zijn individuele situatie.

Factoren die meegenomen worden in het matchingsproces:

De jeugdbeschermers zeggen allemaal een gesprek met de jongere aan te gaan over de competenties die de jongere bezit. De jeugdbeschermers letten ook op de psychische gesteldheid. Hieronder volgen puntsgewijs de factoren waar de jeugdbeschermers rekening mee houden bij het matchen van de jongeren:

- De competenties van de jongere.
- De kwetsbaarheid van de jongere.
- De assertiviteit van de jongere.
- Acceptatie van begeleiding.
- De leeftijd.
- Lichamelijke gesteldheid.
- Aanwezigheid van familie in Nederland.
- Sociale vaardigheden

Aan de hand van deze informatie, wordt er uiteindelijk een beslissing genomen wat de juiste vervolgplek voor de jongere is.

Overleg met mentor:

De aanmelding voor de vervolglocatie wordt altijd ingevuld door de mentor. De jeugdbeschermers geven aan dat ze in overleg met de mentor kijken naar wat een geschikte opvang is. De mening van de mentoren is zwaarwegend voor de jeugdbeschermers omdat de mentoren meer contact hebben met de jongeren.

De jeugdbeschermers geven aan dat ze bij meningsverschil met de mentor proberen om er eerst mondeling samen uit te komen. Lukt dit niet, dan maken ze beiden een eigen aanmelding. Deze aanmeldingen worden dan beide opgestuurd naar de plaatsingscommissie. De plaatsingscommissie besluit dan waar deze jongere naartoe zal gaan. Een dergelijke situatie komt zelden voor.

Overdracht:

De jeugdbeschermers geven aan dat het lang duurt voordat het dossier op de juiste plek is. Hierdoor ontstaat er stagnatie in de begeleiding.

Drie jeugdbeschermers geven aan dat ze de overgang van de POL naar een vervolglocatie groot vinden en dan bedoelen ze voornamelijk de overgang naar de Campus. Op de Pol kunnen ze op elk moment van de dag bij de mentoren terecht, daarnaast zien ze de jeugdbeschermer elke week. Deze frequentie van begeleiding hebben ze niet meer op de vervolglocaties. De jeugdbeschermers geven aan dat het voor hun niet duidelijk is of de jongeren wel beseffen dat de begeleiding minder wordt.

Alle jeugdbeschermers geven aan meer tijd te willen besteden aan het weg brengen van de jongere naar de vervolglocatie.

Informatievoorziening aan jongeren:

Een van de jeugdbeschermers legde altijd de leerplichtwet uit aan de jongeren. Dit om aan te geven dat de jongeren op de nieuwe locatie ook naar school moeten. Daarnaast zijn alle jeugdbeschermers het ermee eens dat je de jongeren geen dingen kunt beloven over de vervolgopvang. De jeugdbeschermers sluiten geen dingen uit, maar ze beloven ook geen dingen die ze niet waar kunnen maken, omdat op elke woongroep weer andere regels gelden.

Mening van de jongeren:

Alle jeugdbeschermers vragen naar de mening van de jongeren ten opzichte van de vervolgopvang. Als een jongere een duidelijke voorkeur heeft voor een locatie wordt hier wel over door gevraagd. Het kan namelijk zijn dat de jongere een beeld heeft van een locatie die helemaal niet strookt met de werkelijkheid. Vaak horen de jeugdbeschermers van de jongeren dat hun vrienden zich op een bepaalde locatie bevinden. Dit is voor veel jongeren een belangrijk punt. Dit nemen de jeugdbeschermers dan mee in hun overweging voor de vervolglocatie.

Gevaar voor tunnelvisie:

De jeugdbeschermers geven aan dat er een kans bestaat dat er bedrijfsblindheid ontstaat, oftewel tunnelvisie. Dit gevaar zou bestreden kunnen worden door met elkaar in gesprek te blijven en signalen over de verschillende locaties aan elkaar door te geven. Ze vinden ook dat iedere jeugdbeschermers een Campus, een POL en een KWG moet hebben bezocht. Het belang van de jongeren staat voorop. Jeugdbeschermers moeten maatwerk leveren. De jeugdbeschermers geven aan een terugkoppeling te missen. Ze willen graag op de hoogte gehouden worden over de voortgang van de jongere.

Jeugdbeschermers:
“Als het mijn kind zou zijn, dan zou ik mijn kind nooit naar de Campus sturen.”

Veranderingen in het matchingsproces:

De jeugdbeschermers hebben een aantal punten aangedragen voor verandering in het matchingsproces.

- Pictogrammen, een fotoboek. Met voorbeelden van een KWG, KWE en een Campus.
- KWG's voor oudere jongeren; die praktisch gezien zelf dingen kunnen maar die psychisch nog steun nodig hebben.
- Van de campus kleine KWG's maken, omdat dit geen goede plek is naar de mening van de jeugdbeschermers.
- Meer begeleiding van de jongere als ze gaan verhuizen.
- Één jeugdbeschermers in het matchingsproces.
- OWG+ Dit was vroeger ook een opvangvorm. Hier konden drie of vier oudere jongeren tegelijk opgevangen worden in een gezin.
- Vroeger was er ook de opvangvorm KTC(Kamer Trainingcentrum). Dit is te vergelijken met een grote KWE, hier kwam je wonen als je als jongere al vrij zelfstandig was. Hier worden de jongeren begeleid door een mentor.

3.5 Conclusie interviews jeugdbeschermers

Vorbereiding:

Als we kijken naar de voorbereiding van de jongeren op de vervolglocatie kunnen we concluderen dat de jeugdbeschermers proberen de nieuwe locatie zo duidelijk mogelijk uit te leggen aan de jongeren, dit aan de hand van de informatie die zij tot hun beschikking hebben.

Richtlijnen:

Met betrekking tot de informatieverstrekking richting de jongeren kunnen we concluderen, dat de basisprincipes over de verschillende locaties algemeen bekend zijn bij de jeugdbeschermers.

Factoren die meegenomen worden in het matchingsproces:

We kunnen aan de hand van het gesprek met de jeugdbeschermers concluderen dat zij met veel aspecten rekening houden in de beslissing voor een vervolglocatie van de jongeren. De competenties waarover de jongeren beschikken spelen een grote rol, psychische gesteldheid is ook een belangrijke factor. We kunnen concluderen dat er naar gestreefd wordt om maatwerk te leveren.

Overleg:

We kunnen concluderen dat meningsverschillen tussen mentoren en jeugdbeschermers zelden voorkomen.

Overdracht:

We kunnen concluderen dat het lang duurt voordat de overdracht van het dossier plaats heeft gevonden. Hierdoor ontstaat er stagnatie in het begeleidingsproces. Alle jeugdbeschermers zouden meer tijd willen besteden aan het wegbrengen van de jongeren naar de vervolglocatie.

Mening van de jongeren:

In de gesprekken die de jeugdbeschermers voeren met de jongeren wordt er gevraagd naar de mening van de jongeren ten opzichte van de vervolglocatie. De mening van de jongeren wordt in overweging genomen.

Gevaar voor tunnelvisie:

We kunnen concluderen dat jeugdbeschermers kritisch moeten blijven kijken naar de jongeren en zijn omstandigheden. Het is belangrijk om met elkaar te blijven praten, signalen over te dragen en bewust te blijven van de verschillen in woonvormen. Dit is belangrijk in het matchen van de jongeren op de juiste plek.

Veranderingen in het matchingsproces:

We kunnen concluderen dat de jeugdbeschermers ideeën hebben over de verfijning van het matchingsproces. Het matchingsproces kan volgens de jeugdbeschermers op een aantal punten verbeterd worden.

Hoofdstuk 4: De behoeften van de jongeren

Aan de hand van de 21 gehouden interviews onder de jongeren op de verschillende POL locaties willen wij in kaart brengen wat de behoeften van de jongeren zijn. Als de jongeren hun behoeften uitspreken kan er gericht gezocht worden naar een vervolglocatie die aansluit bij de behoefte van de jongeren. In de tweede interviewronde gaan we kijken of de behoeftes die de jongeren uitgesproken hebben worden meegenomen in het matchingsproces.

4.1 Eerste locatie

In de interviews die we hebben gehouden vragen we specifiek naar hoe de jongeren de POL locatie ervaren. Door gerichte vragen te stellen over de situatie waarin ze nu zitten, is het voor de jongeren makkelijker om behoeften en verwachtingen voor de vervolgopvang uit te spreken. We hebben gemerkt dat het voor de jongeren makkelijker was om eerst de ervaringen te benoemen en aan de hand van hun ervaringen konden ze makkelijker hun behoeftes voor de vervolglocatie benoemen.

We hebben ook een aantal vragen gesteld over de voorbereiding van begeleiding die ze hebben gekregen over de vervolgopvang. Dit hebben we gedaan omdat dit een duidelijk beeld geeft over hoe ze worden voorbereid en wat er in deze voorbereiding nog verbeterd kan worden.

4.1.1. POL

Door in gesprek te gaan met de jongeren hebben we kunnen achterhalen wat de ervaringen zijn van de jongeren op de POL. Onderstaande bevindingen worden beschreven vanuit de analyse van de interviews met de jongeren.

Begeleiding:

Acht jongeren hebben geen onderscheid gemaakt tussen de mentoren en de voogd, ze vinden de begeleiding over het algemeen goed. De jongeren hebben op de POL locatie de behoefte om de problemen die ze hebben te bespreken met hun begeleiding.

Een opmerking die we zes keer gehoord hebben is dat de jongeren de begeleiding ervaren als ouderlijke zorg. Sommige jongeren zeggen er dan ook bij dat het niet echt hun ouders zijn, maar dat het wel zo voelt, omdat de begeleiding alles voor ze regelt.

Een belangrijke punt wat meerdere jongeren hebben gezegd is dat ze met hun emoties terecht kunnen bij de mentoren en de voogden. Deze troosten hen en luisteren naar de problemen die ze hebben. Over het algemeen maken de jongeren hier gebruik van en zijn ze hier positief over.

Als we een onderscheid maken tussen de mentoren en jeugdbeschermers, dan is er een verschil te zien. De mentoren staan over het algemeen dicht bij de jongeren en zij zijn dan ook de eersten die te maken krijgen met de problemen van de jongeren.

De jeugdbeschermers staan verder van de jongeren af maar helpen de jongeren met een van de belangrijkste dingen waar de jongeren zich mee bezig houden als ze op de POL zitten, namelijk de asielprocedure.

Mentoren:

De jongeren noemen vaak specifiek de mentoren.

Vier jongeren geven aan dat ze de mentor aardig vinden. Drie hiervan zijn meisjes.

Acht jongens geven aan de begeleiding van de mentor goed te vinden. Ze geven aan dat ze het prettig vinden, dat ze bij de mentoren terecht kunnen en dat ze om hulp kunnen vragen als ze dit nodig hebben. De mentor helpt en bemoedigt en troost hen als ze het moeilijk hebben.

Voogd:

De jongeren noemen zeventien keer dat de begeleiding van de voogd goed is. De begeleiding ervaren ze over het algemeen als positief. Ze zijn blij met een voogd. Ze geven aan dat 'hun Nidos' goed is.

Er is een verschil te zien in hoe de jongeren positief zijn over hun voogd.

Drie jongeren geven aan dat ze weinig gesprekken hebben en dat ze dit vervelend vinden. Ze hebben behoefte aan meer gesprekken.

Vier jongeren geven specifiek aan dat ze de frequentie van de gesprekken voldoende vinden.

Een aantal jongeren is heel concreet in wat ze prettig vinden in de begeleiding van de voogd, zo vinden ze het prettig te worden begeleid in het bezoek naar een advocaat of dokter.

Andere jongeren zeggen weer dat ze het fijn vinden om getroost te worden door de voogd. Troosten houdt in dat de jongere terecht kan bij de mentor of de voogd. Dit kan voor een vraag of een gesprekje of om even uit te huilen....

4.1.2. Voorzieningen/locatie

Er zijn wat gemengde reacties over het delen van de slaapkamers.

Er zijn vier jongeren die aangeven dat ze het vervelend vinden dat ze met meerdere jongeren op één kamer slapen. Ze vinden deze kamers te klein. Ze kennen de andere jongeren ook niet, waardoor het erg wennen is om met verschillende culturen en achtergronden op één kamer te slapen.

De rest van de jongeren vindt het geen probleem om met meerdere personen op een kamer te slapen.

De meisjes in het onderzoek geven aan het prettig te vinden om samen met iemand een kamer te delen. Hier hebben ze behoefte aan.

Op het moment van ons bezoek maakten de jongeren hun eigen eten klaar. Dit vinden de jongeren over het algemeen ook prettig, een enkeling zegt dat hij niet kan koken en daardoor vindt hij het koken ook niet leuk om te doen.

Van de meeste jongeren hoorden we dat ze het fijn vinden om zelf hun eten klaar te maken, omdat ze dan zelf kunnen weten wat ze eten en zo kunnen ze ook klaarmaken wat ze gewend waren in hun land van herkomst te eten.

Vijf jongeren geven aan dat ze het vervelend vinden dat er zo weinig wordt georganiseerd op de locaties. Ze vervelen zich en vooral in de weekenden weten ze niet goed wat ze moeten doen. Ze hebben behoefte aan vermaak om de verveling en het piekeren tegen te gaan.

Drie jongeren geven aan het prettig te vinden dat ze nu op een veilige plek zitten. Ze voelen zich veiliger doordat ze begeleid worden en doordat er mensen zijn die naar hun omkijken.

Negen jongeren vonden het niet prettig dat de locaties ver verwijderd waren van winkels en steden. De jongeren gaven aan dat het vervelend te vinden een eind te moeten lopen of fietsen om bij een winkel te komen. Vooral in de winter vonden de jongeren dit vervelend omdat ze zich niet goed tegen de kou konden kleden en omdat niet iedereen kan fietsen of over een fiets beschikt.

Vier van de deze jongeren gaven ook aan dat ze de behoefte hebben om in contact te komen met Nederlanders en dat ze deel willen gaan uitmaken van de Nederlandse samenleving. De jongeren kunnen dit nu niet, omdat ze ver van een dorp of stad af wonen.

De jongeren die in Baexem en Oisterwijk op de POL zaten gaven aan dat ze het prettig vonden dat de school zich op het terrein bevond. In Wageningen hebben de jongeren hier niets over gezegd.

4.1.3 Voorbereiding op nieuwe locatie

begeleiding:

Er waren veertien jongeren die nog geen enkel idee hadden naar welke locatie ze gingen.

Van deze veertien jongeren waren zeven jongeren voorbereidt door de voogd en mentor. Ze hadden de informatie gekregen over de verschillende soorten opvang, maar ze wisten nog niet waar ze naar toe gingen. De andere zeven jongeren waren nog helemaal niet voorbereid.

Zeven jongeren hadden al verhalen gehoord van andere jongeren die al op de vervolgoopvang wonen over welke opvang goed zou zijn en welke minder goed zou zijn.

Negen jongeren gaven aan dat ze een grote behoefte hadden aan meer informatie. Er was veel onduidelijkheid over de verschillen tussen de locaties. De jongeren wilden ook graag meer informatie over hoe het leven op een KWG/KWE of campus ingericht wordt.

Door drie jongeren is aangegeven dat ze wel uitleg hebben gehad over de verschillende soorten opvang, maar dat ze eigenlijk geen idee meer hadden wat het precies inhield en wat voor verschillen er tussen de opvangsoorten waren.

Zes jongeren hebben de behoefte om zelf hun opvang te kiezen.

Informatie vrienden:

Onder de jongeren op de verschillende POL locaties gaan verhalen rond over hoe de verschillende locaties zijn. Zo hoorden we in Wageningen in drie gesprekken achter elkaar dat de KWG in Leeuwarden een goede plek was om naar toe te gaan en dat ze dit ook graag wilden. Hetzelfde geldt voor de campus in Almelo. De jongeren hebben van vrienden gehoord dat dit een goede plek is en dat ze hier veel vrijheid hebben.

Drie jongeren geven aan dat ze behoefte hebben aan vrijheid en daarom zouden ze graag naar de campus in Almelo willen. Er is een verschil in hoe jongeren worden voorbereid. Daarnaast heersen er op de locaties beelden over welke locatie wel goed is en welke niet.

4.2. Vervolglocatie

In dit gedeelte willen we specifiek ingaan op de behoeften die de jongeren hebben uitgesproken voor hun vervolglocatie. We maken hierin onderscheid in de begeleiding, voorzieningen, wensen, contacten en leren.

4.2.1. Nieuwe Locatie

Begeleiding:

Elf Jongeren hebben aangegeven dat ze behoefte hebben aan goede begeleiding op hun nieuwe locatie.

Onder goede begeleiding verstaan ze dat de voogd op de hoogte moet zijn van alle ontwikkelingen rondom de jongeren. De jongeren willen dat de voogd op de hoogte is van zijn welzijn en van de asielpcedure.

Daarnaast willen de jongeren graag dat ze hun voogd regelmatig zien. Het liefst zien ze de voogd minimaal één keer in de week.

Jongeren geven aan dat ze willen dat hun begeleiding hetzelfde is als op de POL locatie. Ze zijn tevreden over hoe vaak ze de voogd spreken en over de inhoud van de gesprekken.

De wens van een aantal jongeren is dat de voogd hen begeleidt bij het zelfstandig worden.

Wensen:

Zestien jongeren geven aan dat ze graag willen sporten. Dit is een groot deel van de jongeren die we gesproken hebben. De sporten die het meest benoemd zijn: voetbal, zwemmen, worstelen, fitness cricket.

Bijna de helft van de jongeren heeft uitgesproken dat ze op hun nieuwe locatie behoefte hebben aan rust.

Op de POL was het vaak onrustig omdat er zoveel mensen waren. Daarnaast hadden ze daar ook veel verschillende afspraken waardoor het erg onrustig was.

Zekerheid wordt ook geassocieerd met hun nieuwe locatie. Ze willen op hun vervolglocatie zekerheid hebben of ze in Nederland mogen blijven of niet.

Drie jongeren geven aan dat ze het prettig zouden vinden om met andere jongeren in hun eigen taal te praten.

Voorzieningen:

Er zijn een aantal duidelijke wensen wat betreft de locatie waar de jongeren naar toe gaan. Zo willen ze graag in een 'echt' huis wonen.

Een ander punt is, dat jongeren graag in een stad willen wonen.

Wat de voorzieningen in huis betreft, maakt het de jongeren weinig uit of ze met andere jongeren op de kamer slapen. Op de Pol hebben ze dit ook gedaan en ze zijn er over het algemeen aan gewend geraakt.

Vijf jongens gaven aan dat ze graag meer gebruik willen maken van internet. Ze willen graag dat er goede computervoorzieningen op de locatie aanwezig zijn.

Twee jongens gaven aan dat ze met behulp van internet de Nederlandse taal konden leren.

4.2.2. Leren

We hebben in onze interviews gevraagd wat de jongeren graag nog willen leren voordat ze achttien zijn en geacht worden om zelfstandig te zijn.

School:

Een belangrijke behoefte voor de meeste jongeren is dat ze graag naar school willen.

Alle jongeren gaven aan dat ze als eerste de Nederlandse taal willen leren.

Sommige jongeren konden goed zeggen wat ze graag wilden leren, maar een groot deel van de jongeren wist echt nog niet wat hij of zij wilde leren als ze Nederlands konden spreken.

We hebben vier jongeren gesproken die benoemden verder te willen leren in een specifiek vak.

drie jongeren gaven aan dat ze graag meer kennis wilden hebben over de Nederlandse cultuur en dat ze graag wilden weten wat de verschillen zijn met hun eigen cultuur.

4.2.3. Vrienden en contacten

Het hebben van vrienden en contacten op de verschillende locaties is voor de jongeren belangrijk. We hebben in onze interviews gevraagd of ze veel contact hadden met andere jongeren en of ze goed konden omgaan met de andere jongeren.

Zeventien jongeren zeggen dat ze goed kunnen opschieten met de andere jongeren op de POL locaties. Ze geven aan geen problemen te hebben om contact te maken.

Een aantal jongeren zegt zelfs dat de vrienden die ze hebben op de locaties als familie voor hen zijn.

Een meisje heeft aangegeven dat ze het niet leuk vond dat er maar zo weinig meisjes op de POL locatie ze zijn. Zij heeft behoefte aan contacten met andere meisjes. Ze hoopt dat er op haar nieuwe plek meer meisjes wonen.

Vijf jongeren geven aan dat ze graag met hun vriend of vriendin naar hun nieuwe locatie willen gaan.

4.3 Bevindingen

In dit gedeelte beschrijven wij onze bevindingen die ons gedurende het onderzoek zijn opgevallen. Wij koppelen literatuur aan onze bevindingen dit doen we om verklaringen en oorzaken te zoeken in de dingen die ons zijn opgevallen.

4.3.1. Aanpassingsvermogen van de jongeren

Het is ons opgevallen dat de jongeren naast hun school verder weinig dagbesteding hebben. Ze komen niet in aanraking met de Nederlandse samenleving, ze leven redelijk geïsoleerd. Daarnaast wordt van deze jongeren wel verwacht dat ze zich zelf kunnen redden, dit is terug te zien in bijvoorbeeld: zelf eten kopen en koken en van een aantal jongeren wordt verwacht zelfstandig te kunnen reizen naar de vervolglocatie. Wij vragen ons af hoe de jongeren deze vaardigheden zich eigen kunnen maken terwijl ze niet middenin de samenleving staan. Voor een aantal jongeren is het niet wenselijk om te integreren, dit heeft te maken met het feit dat jongeren terug kunnen worden gestuurd naar het land van herkomst.

Jongen (17):
“Het is ver van de stad, ik verveel me want er is niks te doen”.

Er zijn jongeren die hebben aangegeven meer contact te willen met Nederlanders. Deze jongeren hebben aangegeven graag in een stad of dorp te willen wonen.

Jongeren ervaren beperkte mogelijkheden tot dagbesteding op het AZC, dit verbetert het acculturatieproces niet. Het acculturatieproces is het proces van inburgeren. Er zijn 4 verschillende uitkomsten in het acculturatieproces.

Zo is er:

1. integratie. Dit houdt in dat men participeert in de samenleving maar aan de andere kant wordt er ook vastgehouden aan de eigen cultuur. Er wordt een balans gevonden.
2. Een andere uitkomst is assimilatie, dit houdt in dat men de eigen cultuur opgeeft en de nieuwe cultuur zich volledig eigen maakt.
3. Het tegenovergestelde van deze uitkomst is separatie. Dit betekent dat contact met de nieuwe cultuur wordt vermeden en dat er wordt vastgehouden aan de eigen cultuur.
4. De laatste uitkomst is marginalisatie. Hierin verwaarloost men de eigen cultuur en neemt men ook niet deel aan de nieuwe cultuur. (Heuvel-Wellens, 2002, p. 74)

Volgens John Berry, onderzoeker op het gebied van acculturatie en integratie, “nemen jonge migranten de Nederlandse leefwijze snel over en kunnen ze zich over het algemeen goed aanpassen.” (Vries, 2010, p. 73) Dit is alleen mogelijk als de jongeren daadwerkelijk de kans krijgen zich te mengen in de samenleving.

4.3.2. Relatie met voogd en mentoren

Een bevinding die we hebben gedaan is dat jongeren de relatie met de mentoren en voogden typeren als die van een ouder of een goede vriend of vriendin. Jongeren geven hierin aan dat ze behoefte hebben aan sociale contacten. De jongeren ervaren een gemis van familie en specifiek een vader- of moederfiguur. Wij denken dat het belangrijk is om deze behoefte verder uit te werken, omdat dit op de vervolglocatie nog steeds belangrijk zal zijn voor de jongeren. In het matchingsproces wordt rekening gehouden met hoeveel begeleiding een jongere nodig heeft en welke vervolglocatie geschikt is. Wij denken dat het voor jeugdbeschermers goed is om alert te zijn op het feit dat jongeren zich in de eerste periode snel hechten aan de begeleiding.

Het feit dat een aantal jongeren hebben aangegeven dat ze de mentoren en voogden zien als ouders, zien

we terug komen in andere onderzoeken die bij Nidos zijn uitgevoerd. In het onderzoek wat is gedaan door de Hogeschool Utrecht 'Doe je verhaal' (Vogelpoel, 2011, pp. 21-25) en het onderzoek wat is gedaan door Ilse Hendriks 'This is my Nidos' blijkt dat veel jongeren de voogd zien als iemand die dicht bij ze staat. (Hendriks, 2010, p. 15) In de deelstudie die is gedaan door de Rijksuniversiteit van Groningen worden de dezelfde conclusies getrokken. In dit onderzoek wordt gezegd, dat over het algemeen de jongeren positief zijn over hun voogd. "De verwachtingen van de jongeren met betrekking op hun voogd zijn vooral het behartigen van de belangen" (Kalverboer, 2011).

De behoeftes die jongeren uitspreken zijn vooral gericht op het feit dat de voogd aandacht moet hebben voor de jongere, betrokken moet zijn en ondersteuning moet bieden. Deze conclusies komen overeen met de uitkomsten die wij uit de eerste ronde interviews hebben gehaald.

Nidos regelt veel praktische zaken zoals school, dokter, advocaat, opvang etc. Dit herinnert de jongere aan de situatie in hun ouderlijk huis en daardoor ontstaat er een vertrouwensband met de voogd. De jongeren waarderen de acties van de voogd als deze voor hen op een positieve manier uitpakken.

Volgens de Attachment theorie van John Bowlby, "zijn jonge kinderen geneigd om zich aan een moederfiguur vast te klampen en de nabijheid te zoeken in onbekende situaties." (Heerikhuizen, 2003, p. 125). De reactie die Bowlby beschrijft is gericht op het gedrag van jonge kinderen, zij zoeken de nabijheid van vaste verzorgers, waardoor ze zich veilig kunnen voelen. Dit zien we ook bij de jongeren op de POL gebeuren. Ze zijn in een onbekende situatie waarin ze zichzelf moeten redden. De voogd en de mentoren kunnen helpen in de moeilijke situaties waarin de jongeren zitten. Dat zal waarschijnlijk dan ook de reden zijn dat jongeren zich zo gaan hechten aan de voogd en mentoren die ze in de eerste opvang hebben.

Jongen (15):
"De mentoren en Nidos zijn als familie voor mij".

De jongeren waar we het nu over hebben komen vaak uit culturen waar familie zeer belangrijk is. "De jongeren zijn gesocialiseerd in een cultuur waar families een beschermstelsel vormen." (Hout, 2008, p. 43). Als we het over de verschillende culturen hebben kunnen we ook spreken van 'Ik en Wij' culturen of 'F en G' culturen. David Pinto beschrijft de F(fijnmazige) als culturen waar veel ongeschreven regels en voorschriften zijn die voor iedereen gelden." Deze bieden weinig ruimte voor individuele invulling. Dit worden ook wel traditionele culturen genoemd." De jongeren met wie wij gesproken hebben komen allemaal uit fijnmazige culturen. In fijnmazige culturen is de familie erg belangrijk en speelt deze een grote rol. Dit zou ook een reden kunnen zijn dat jongeren in Nederland op zoek zijn naar een familie die hen warmte en aandacht kan geven en waarin jongeren zichzelf thuis voelen. Omdat ze dit op dit moment niet hebben hechten ze zich aan vrienden om zich heen en aan mentoren en voogden die de rol van ouder op zich nemen,

De Nederlandse cultuur is anders dan de traditionele cultuur. "De Nederlandse cultuur kenmerkt zich door weinig regels en voorschriften. Dit wordt ook wel een G (Grofmazige) cultuur genoemd. In deze culturen moet elk individu algemene regels zelf toepassen op zijn specifieke situatie". (Gerritsen, 2011, p. 41) Dit betekent voor de jongeren dat ze meer vrijheid krijgen. In hun eigen cultuur zijn ze vaak gebonden aan regels en gebruiken. Nu ze daar los van zijn, zullen ze een eigen manier moeten vinden om een invulling te geven aan hun normen en waarden.

4.3.3. Taal en cultuur

Een bevinding die we hebben gedaan is dat taal en cultuur een grote rol spelen.

Dit is duidelijk geworden door de manier waarop jongeren reageren op onze vragen. We moesten vaak doorvragen om een duidelijk antwoord te krijgen. Jongeren reageren vaak indirect op onze vragen of

gaven politiek correcte antwoorden. Als we vroegen naar hoe ze het op hun locatie vonden was het eerste antwoord altijd: "alles is goed hier". Als we even doorvroegen, kwamen er vaak hele andere antwoorden. Een vraag voor ons was waarom deze jongeren op deze manier reageerden.

In het matchingsproces is het van belang om een duidelijk beeld te hebben van de behoeftes die de jongeren hebben zodat je hierbij aan kan sluiten. Het is voor de jeugdbeschermers ook goed om te weten hoe je de reactie van de jongeren kan interpreteren en waar de reactie vandaan komt.

In de gesprekken hebben we gebruik gemaakt van een telefonische tolk. Dit houdt in dat we bij elk gesprek een tolk hebben gebeld en deze vertaalde dan de vragen die wij stelden en deze tolk vertaalde de antwoorden in het Nederlands weer aan ons terug. We hebben gekozen om een tolk bij de gesprekken te betrekken, omdat de jongeren zichzelf het beste kunnen uitdrukken in hun eigen taal." De eigen taal of moedertaal is een uiting van de eigen persoonlijke identiteit. Taal is verbonden met eigenwaarde en met emoties. " in de eigen taal geven mensen het beste uiting aan wat ze voelen en wat hen bezighoudt. (Hoffman, 2009, pp. 177-192)

Doordat we de jongere zoveel mogelijk tegemoet wilden komen hebben we besloten om de gesprekken met een tolk te doen, zodat ze zich in hun eigen taal konden uiten.

Wat ons opviel was dat de jongeren het moeilijk vonden om zich negatief te uiten. In eerste instantie vonden ze alles goed wat we vroegen. De begeleiding was goed, de locatie was goed en de jongeren waren goed. De jongeren gaven in eerste instantie politiek correcte antwoorden. Dit is kenmerkend voor fijnmazige culturen. In deze culturen is het niet gebruikelijk dat er negatieve uitlatingen worden gedaan. De jongeren die we hebben gesproken komen niet uit een praatcultuur. Ze zijn niet gewend om over hun gevoelens en behoeften te praten. Hiervoor moeten ze uitgenodigd worden en dan is er alsnog een zekere terughoudendheid. Volgens Hoffman wordt in fijnmazige culturen de mening van de jongeren niet gevraagd, er wordt pas om een mening gevraagd als iemand enige status heeft verworven. Hierdoor hebben ze deze vaardigheid ook nog niet ontwikkeld. Wat voor ons als 'sociaal wenselijk' kan worden geïnterpreteerd, wordt in een niet- westerse cultuur gezien als respectvol. Wij hebben in onze vraagstelling rekening gehouden met de cultuurverschillen. Wij hebben doorgevraagd en soms richtinggevende vragen moeten stellen. Dit om een duidelijk antwoord te krijgen op onze vragen.

Nederland heeft een grofmazige cultuur, en is het normaal om op een directe manier te reageren. We herkennen zeker een aantal van kenmerken van een fijnmazige cultuur in de gesprekken met de jongeren. Zo geven ze geen directe antwoorden op de vragen en is doorvragen van belang. Een ander kenmerk van een fijnmazige culturen is dat er expressief en aan de hand van voorbeelden gepraat wordt over een onderwerp. Dit herkende we zeker bij de jongeren. Zo was er een jongen die de behoefte had om te sporten, hij vertelde dat hij in het land van herkomst cricket speelde en hoe lang en met wie hij dat allemaal had gedaan. Hij wilde in Nederland ook graag cricket spelen.

Jongen (14):

"ik hou van cricket, maar dit kennen jullie niet in Nederland. Ik wil graag ergens naar toe waar de mogelijkheden zijn om te leren en te cricketten. Sommige kinderen houden van voetbal, ik hou van cricket"

4.4 Conclusie

POL locatie:

De jongeren zeggen dat ze over het algemeen positief zijn over hun locatie.

Ze vertelden over het algemeen dat ze de POL een goede locatie vonden en dat ze goed werden begeleid.

Het is belangrijk dat jongeren zich thuis voelen op een plek.

De jongeren waarderen de voorzieningen over het algemeen goed. Ze vinden de plek waar ze zitten goed en ervaren geen grote problemen op de locatie.

Wel hebben we gemerkt dat de jongeren het lastig vinden dat ze overal zo ver vandaan zitten en dat er weinig vermaak is op de locatie. We hebben gemerkt dat de POL locaties vaak moeilijk te bereiken zijn en ver van een dorp of stad verwijderd zijn.

Wat ons ook opviel was dat de jongeren zeer positief waren over alles. Ze vonden het moeilijk om aan te geven wat ze niet goed vonden of wat er veranderd kan worden. Dit kan ook liggen aan de culturele achtergrond doordat het in de cultuur van de jongeren niet gebruikelijk is om zich negatief te uiten.

De behoeftes die jongeren op de POL hebben, zijn duidelijk geworden. Veiligheid is belangrijk voor de jongeren. Ze willen namelijk een veilige plek waar ze kunnen wonen en waar ze op een goede manier worden begeleid. Deze veiligheid is belangrijk voor de jongeren, omdat ze tijdens de vlucht vaak in gevaarlijke situaties zijn geweest. De tijd voorafgaande aan de vlucht was over het algemeen een onrustige tijd. Daarnaast hebben de jongeren behoefte aan wat meer vermaak op de locatie.

Vorbereiding:

We merkten dat er een groot verschil zit in hoe jongeren worden voorbereid en op welk tijdstip dit plaatsvindt. Er waren jongeren die al wel geïnformeerd waren maar ook veel die nog nergens van af wisten. Hierdoor ontstaan er op de verschillende locaties verhalen over wat er verwacht kan worden van de opvanglocaties.

Nieuwe locatie:

De jongeren hebben een aantal duidelijke behoeften uitgesproken met de betrekking tot hun nieuwe locatie:

- De jongeren hebben behoefte aan goede begeleiding.
- De jongeren willen rust hebben.
- De jongeren willen zekerheid over de asielprocedure hebben.
- De jongeren hebben behoefte aan een locatie die zich dicht bij de bewoonde wereld bevindt.
- Bijna alle jongeren hebben aangegeven dat ze graag willen sporten.

Leren:

Alle jongeren gaven aan dat ze de behoefte hadden om naar school te gaan en dat dit heel belangrijk voor ze was. We denken dat dit komt omdat ze nu de kans krijgen om naar school te gaan. Veel jongeren hebben in het land van herkomst weinig tot geen opleiding gehad en willen in Nederland een nieuwe start maken. Door eerst de taal te leren en daarna een opleiding te volgen kunnen ze wat betekenen in de samenleving en hierdoor zal hun inburgering beter verlopen.

Vrienden en contacten:

De jongeren geven aan dat ze vrienden maken op de POL. Ze hebben goede contacten.

Een aantal jongeren geeft aan dat de vrienden die ze hebben gemaakt als familie voor ze zijn.

Het valt op dat de meisjes graag bij elkaar willen blijven. Ze vinden het spannend om alleen te gaan. Bij de jongens is dit minder. Het maakt hun niet veel uit welke jongeren ze tegen komen op hun nieuwe plek.

Een aantal jongeren geeft wel aan dat ze het prettig zouden vinden als er jongeren zijn die dezelfde taal spreken. Ze willen graag op hun nieuwe locatie ook vrienden maken en in contact komen met andere jongeren.

Hoofdstuk 5: De verwachtingen van de jongeren

Aan de hand van de 21 gehouden interviews onder de jongeren op de verschillende POL- locaties. Wij denken dat het nuttig is om de verwachtingen van de jongeren in beeld te krijgen. We hebben gericht gevraagd naar de verwachtingen van de jongeren over de vervolgopvang. Dit geeft ons een duidelijk beeld of de verwachtingen reëel zijn en ook op welke wijze ze zijn voorbereid. Door in de tweede interviewronde de vraag te stellen of hun verwachtingen zijn uitgekomen, kunnen we ontdekken of de verwachtingen die de jongeren hebben uitgesproken worden meegenomen in het matchingsproces.

5.1 POL

Zestien van de 21 jongeren geven aan dat ze het spannend vinden om te verhuizen naar een andere locatie. Twaalf van de 21 jongeren geven aan dat ze gewend zijn op de locatie waar ze nu zitten, ze weten waar ze terecht kunnen met hun vragen en problemen en ze hebben hier vrienden gemaakt. Jongeren geven ook aan naar vervolglocaties te willen waar al vrienden van hun zitten.

Drie jongeren geven ook aan zich veilig te voelen op de POL en dat ze eigenlijk op de POL willen blijven. Zij geven aan dat dit komt, omdat ze niet weten waar ze heengaan.

Daarnaast waren er ook zes jongeren die het juist prettig vonden om weg te gaan. Dit heeft te maken met de wens om verder te ontwikkelen en hebben de verwachting meer rust te krijgen op de vervolglocatie.

Deze jongeren gaven aan dat ze het op de POL wel druk vonden, er wonen veel mensen en de verwachting van deze jongeren is dat dit op de vervolglocatie anders is

5.2 Vervolglocatie

Hieronder beschrijven we het beeld van de jongeren over de vervolglocatie. Deze verwachting strookt niet altijd met de werkelijkheid.

Begeleiding:

Hierop kregen we van elf jongeren te horen, dat ze verwachten dat de voogd hun helpt bij dingen die ze moeilijk vinden en hen troost als ze het moeilijk hebben.

In de gehouden interviews hebben de jongeren negentien keer aangegeven dat ze niet wisten wat ze van hun volgende voogd moesten verwachten of gaven ze aan geen verwachtingen te hebben van hun volgende voogd.

Daarnaast wordt er van de begeleiding verwacht dat ze corrigeren en dat ze zorg en interesse hebben in de jongeren.

Hulp bij het koken wordt door vijf van de 21 jongeren ook verwacht van de voogd. Ook verwachten de jongeren dat ze samen met hun nieuwe voogd naar de dokter en de advocaat gaan.

De verwachting is ook uitgesproken dat de voogd helpt bij het organiseren van sporten.

Wat de jongeren verwachten van de locatie is verschillend.

De een zegt goed voorbereid te zijn door de voogd of mentor en de ander heeft goede verhalen gehoord van vrienden die al verhuist zijn.

Er waren ook jongeren die hebben aangegeven dat ze het moeilijk vonden om een beeld te krijgen van de vervolglocatie. Dit kwam doordat ze geen idee hadden wat de verschillen zijn tussen de verschillende woonvormen.

Hieronder maken we onderscheid tussen de verschillende locaties en de verwachtingen van de jongeren:

KWG:

Op een KWG woon je met vier andere mensen samen, je moet om 10 uur naar bed en je krijgt ongeveer tien euro weekgeld.

Je hoeft niet zelf te koken maar je moet wel klusjes doen. Je hebt geen geld voor kleren, dus kleren kopen lukt niet. Je hebt daar ook geen fiets.

Er wordt vier keer benoemd dat je op een KWG geen vrijheid hebt.

De jongeren verwachten dat je op een KWG veel begeleiding krijgt en dat ze daar streng zijn.

KWE:

Dit is een huis waar je met meerdere jongeren samen woont, je moet veel dingen zelf doen en je moet zelf koken.

Er is één mentor die alle jongeren begeleid die daar wonen.

Een KWE is niet zo streng als op de POL.

Meer vrijheid op het KWE wordt door de jongeren uitgesproken als grote verwachting.

Op een KWE moet je zelfstandig zijn, zelf afspraken maken en de taal goed kunnen spreken. Dit wordt door veel jongeren benoemd. De verwachting bij de KWE is dat de jongeren elkaar helpen.

Campus:

Een Campus is een plek voor jongeren van zeventien jaar en ouder, je hebt zelf de beschikking over geld en je moet ook zelf koken.

De mentor komt één keer per week langs. Verder is de verwachting dat de Campus lijkt op de POL.

Hieronder willen we een aantal algemene verwachtingen van jongeren benoemen die niet vallen onder een van de locaties.

Driekwart van de jongeren geeft aan dat ze verwachten naar school te gaan op de nieuwe locatie en dit vinden ze ook belangrijk.

Zeven van de 21 jongeren verwachten dat ze meer zelfstandig moeten zijn en dus veel dingen zelf moeten doen.

Door twee jongeren is er uitgesproken dat ze verwachten een eigen kamer te krijgen op de volgende locatie of een eigen fiets.

De jongeren verwachten op hun nieuwe locatie dat ze weer vrienden gaan maken. Het maakt voor de meeste jongeren niet uit of het jongeren zijn uit hun land van herkomst of dat het jongeren zijn die uit een ander land komen.

De meeste jongeren verwachten vaste contacten op te bouwen onder de jongeren die ze ontmoeten op hun volgende locatie.

5.3 Leren

We hebben de jongeren in de interviews ook gevraagd wat zij willen en verwachten te leren op de vervolglocatie. In hoofdstuk 2.4 is benoemd de behoefte van jongeren om naar school te gaan, maar hier zijn ook duidelijke verwachtingen over uitgesproken.

In achttien interviews is naar voren gekomen dat de jongeren verwachten de taal beter te leren op school op de vervolglocatie. Ze willen ook graag de taal beter leren en spreken. Ze weten allemaal dat zonder het spreken van de Nederlandse taal het erg moeilijk zal worden om in Nederland verder te komen. In de

meeste gevallen was het spreken van de Nederlandse taal het belangrijkste wat ze wilden gaan doen.

Daarnaast is het voor de jongeren belangrijk om te leren om op eigen benen te staan, met andere woorden zelfstandigheid te ontwikkelen. Dit verwachten ze dan ook te leren op de vervolglocatie. Vier jongeren gaven ook aan dat ze op hun vervolglocatie willen oefenen om zelfstandig te zijn en waar nodig geholpen worden door hun mentor.

De jongeren benoemen onder zelfstandigheid: leren koken, afspraken nakomen, huishoudelijke taken. Negen jongeren benoemen ook dat ze alles al kunnen en niets meer hoeven te leren. Ze zijn al zelfstandig en kunnen voor zichzelf zorgen. “Ik ben zelfstandig” wordt dan in de interviews benoemd.

5.4 Toekomst

Er is 27 keer benoemd door de jongeren dat hun toekomst onzeker en onbekend is en dat ze op deze vraag geen antwoord kunnen geven. Ze willen er niet over nadenken.

Zes jongeren geven aan nieuwsgierig te zijn naar de vervolglocatie en zien een goede toekomst tegemoet. Jongeren met een positieve beschikking konden vaker al meer in de toekomst kijken en een beeld hiervan schetsen. Deze jongeren maken plannen over hun vervolgopleiding en hun latere beroep.

De jongeren met een negatieve beschikking wilden niet over de toekomst nadenken. In het beantwoorden van deze vraag betrokken ze vaak hun geloof. Ze gaven aan dat het lot niet in hun handen lag maar in de handen van Allah of God.

5.5 bevindingen

5.5.1 De spanning voor de verhuizing

We hebben in de gesprekken gemerkt dat de jongeren het spannend vinden om te verhuizen. Het is belangrijk om hier op aan te sluiten en aandacht aan te besteden in het matchings proces. Het is goed als voogden en mentoren hier alert op zijn en dat de vervolglocatie hier ook aandacht aan besteedt.

In onze interviews hebben we gemerkt dat een meerderheid van de jongeren aangaf het spannend te vinden om te verhuizen naar een nieuwe locatie.

Vaak zeggen de jongeren dat ze gewend zijn op de locatie waar ze nu zitten, ze weten waar ze terecht kunnen met hun vragen en problemen en ze hebben hier vrienden gemaakt. Jongeren gaven ook aan naar vervolglocaties te willen waar al vrienden van hun zitten.”

Meisje (16):
“Ik vind het moeilijk om weg te gaan want hier ben ik gewend en ik zal de andere jongeren missen”.

Wij denken dat de jongeren spanning ervaren, doordat ze weg moeten uit hun veilige omgeving. Ze gaven aan zich veilig te voelen op de POL, ze zijn eindelijk gewend. Ze hebben een voogd die ze vertrouwen en het is goed. Aan de hand van andere onderzoeken willen we nu gaan kijken of deze ervaring van spanning ook in de andere onderzoeken voorkomt.

In het onderzoek van de Hogeschool Utrecht ‘Doe je verhaal’ wordt beschreven dat wanneer de jongeren binnenkomen in Nederland de voogd een belangrijk ankerpunt is. “De individuele aandacht, informatie op maat en de praktische begeleiding in deze periode leggen een basis voor een succesvolle hulpverleningsrelatie”. (Vogelpoel, 2011, p. 17)

Het vertrek van de jongeren uit eigen land is ingrijpend. Alles wat bekend was is weg, ze zijn weg uit hun geboorteland. Ze zijn gevlucht uit hun land en missen hun familieleden. Hierdoor is het eerste contact met

de begeleiding en de individuele aandacht die ze krijgen erg belangrijk voor ze. Ze bouwen in de periode dat ze op de POL zijn een vertrouwensband op met de begeleiding en met de jongeren die daar zijn. Ze voelen zich vertrouwd met de omgeving en met de mensen om hun heen. Het is voor deze jongeren ook de eerste plek waar ze voor langere periode zijn en daardoor is het lastig om hier weer afscheid van te moeten nemen. Veel jongeren geven in de interviews dan ook aan dat ze graag naar een plek gaan waar al vrienden zitten. Dit geeft een stukje veiligheid, daar is al iets wat ze kennen.

Zoals eerder benoemd zien sommige jongeren hun “Nidos” als een vader of een moeder. Dit zegt natuurlijk veel over de veiligheid en het vertrouwen in de relatie van de jongeren en de jeugdbeschermer. Ze zeggen het ook fijn te vinden dezelfde voogd te houden op de vervolglocatie.

5.5.2. De zelfstandigheid van de jongeren

In de interviews hebben negen jongeren benoemd dat ze al zelfstandig zijn en niets meer hoefden te leren. Dit viel ons op omdat de meeste jongeren die dit zeiden vijftien of zestien jaar waren. Als je dit naast de Nederlandse situatie legt is dit opvallend.

In het matchings proces wordt aandacht besteed aan de mate van zelfstandigheid en wordt er gekeken welke opvang hier het beste bij aansluit. Dit wordt ook in het plaatsingsadvies opgenomen. In de tweede interviewronde gaan we kijken hoe de jongeren omgaan met de gekregen zelfstandigheid en verantwoordelijkheid op de vervolglocatie.

Jongen (17):
“Als ik 18 ben moet ik alles zelf doen”.

Wat we over zelfstandigheid te horen kregen was: “Ik wil leren zelfstandig te worden (...) dat is erg belangrijk”. Met zelfstandigheid bedoelen we dat de jongeren in de interviews aangaven dat ze alles al zelf konden, en dat ze niets meer hoefden te leren.

Veel jongeren beschikken al over een zekere mate van zelfstandigheid. Naar onze mening komt dit doordat ze al veel hebben meegemaakt. Doordat ze al een tijd voor zichzelf hebben moeten zorgen en door de onveilige situatie waarin ze verkeerden werden ze gedwongen om snel te leren en snel zelfstandig te worden. Veel jongeren geven aan dat ze niet veel meer hoeven te leren.

Onder de jongeren die nog wel dingen moesten leren, kwamen de volgende onderwerpen naar voren: koken, afspraken maken en huishoudelijke klusjes.

Er waren ook jongeren die aangaven dat ze nog wel dingen moesten leren en dat zelfstandigheid wel belangrijk is. Dit omdat ze na hun achttiende jaar zelf een kamer moeten zoeken. In de deelstudie van de Rijksuniversiteit van Groningen (RUG) komt dit ook naar voren, hier wordt over gezegd:

“Toenemende eigen verantwoordelijkheid en het ontwikkelen van een zelfbeeld zijn belangrijke thema’s bij de jongeren.

In de deelstudie wordt gezegd dat het zelfstandig aangaan van vriendschappelijke contacten voor gevluchte adolescenten gecompliceerder is. (Kalverboer, 2011)

Dit sluit niet aan bij wat wij hebben gehoord in de interviews met de jongeren. Geen van de jongeren heeft aangegeven het moeilijk te vinden contacten te leggen met leeftijdsgenoten. De meeste zeggen juist dat het contact

Jongen (16):
“Er zijn veel verschillende mensen en culturen (...) dit is soms lastig”.

over het algemeen goed verloopt. Ze maken vrienden en kunnen het goed vinden met de andere jongeren. We vragen ons wel af of ze buiten de groep ook contacten kunnen aangaan.

5.5.3 De toekomst van de jongeren

Ons is opgevallen dat de jongeren nauwelijks een toekomstbeeld hebben. Ze vinden het lastig om het over de toekomst te hebben. Dit komt vaak door onzekerheid die ze ervaren rondom hun asielprocedure. In het matchingsproces wordt de persoonlijke ontwikkeling en de asielprocedure meegenomen. Als jongeren een grote kans hebben, dat ze een negatieve beschikking krijgen gaan ze vaak niet naar een KWE maar eerder naar een campus. Jongeren die naar een Campus worden gestuurd zijn vaak zeventien jaar of ouder. Dit omdat het niet de bedoeling is dat jongeren meer dan een jaar op een Campus verblijven.

In de interviews hebben wij de vraag gesteld aan de jongeren hoe ze hun toekomst zien. Veel jongeren konden of wilden hier geen antwoord op geven. De antwoorden die we kregen op de vraag over hun toekomst waren:

De meeste jongeren zijn bezig met de asielprocedure en de reactie die ze daarop zullen ontvangen. Ze zijn helemaal niet bezig met hun toekomst en hoe die eruit zal gaan zien.

In het onderzoek "This is my Nidos" (Hendriks, 2010, p. 12) komt dit ook duidelijk naar voren, hierin wordt gezegd: "Er heerst grote onzekerheid over de asielprocedure (...) zitten in de procedure of hebben een eerste afwijzing op de asielaanvraag gehad". "Het lange wachten is moeilijk voor hen (...) heerst angst om weg te moeten naar land van herkomst". Dit sluit aan bij wat wij hebben gehoord in onze interviews. In één van onze interviews merkten wij dat de wachttijd een sterke wissel trok op de emoties van de betrokken jongere.

Hieruit kun je opmaken dat de jongere niet bezig is met zijn toekomst. Het hier en nu is belangrijk. Voor de rest kon het de jongere niets schelen. Zijn toekomst was zo onzeker dat hij niet over zijn toekomst kon en wilde nadenken. In onze interviews merkten we wel het verschil wanneer de jongeren al een positieve beschikking hadden gehad. Deze jongeren konden vaak verder kijken in de toekomst. Zij maakten al plannen voor een opleiding of een baan.

In de deelstudie van de Rijksuniversiteit Groningen wordt gezegd: "(...) Zolang ze niet weten of ze mogen blijven, kunnen ze geen plannen maken (...) Een opleiding afmaken en een goede baan vinden en een volwassen bestaan op te bouwen. Het liefst in Nederland". (Kalverboer, 2011)

In het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen en ons onderzoek zie je een duidelijk verschil in de toekomstperspectieven van de jongeren. Bij het onderzoek van de RUG kunnen al veel meer jongeren een toekomstbeeld schetsen of zich een voorstelling maken van hun toekomst. Dit komt doordat de meeste

Jongens (15 en 16):
"Ik ben bang voor terug sturen naar Afghanistan" of "het is moeilijk om over mijn toekomst na te denken, want ik weet mijn toekomst niet".

Jongen (17): "Niks is belangrijk, alleen mijn asielprocedure" of "het is onbekend of ik mag blijven, ik wil niet nadenken over de toekomst".

van deze jongeren hun asielpcedure al doorlopen hebben en hierdoor meer zekerheid hebben over hun toekomst. Bij de meeste jongeren die wij hebben geïnterviewd is dit niet het geval. Deze jongeren zitten in het begin van hun asielpcedure en hebben deze zekerheid nog niet. Meer dan eens kregen we ook te horen dat “Het lot ligt niet in mijn handen” of “Als God het wil zal het gebeuren”. Hieruit kun je opmaken dat er een aantal jongeren zijn die kracht halen uit hun geloof.

Hofstede zegt in zijn boek: “Religieuze overtuigingen en rituelen helpen ons de onzekerheden accepteren waartegen wij ons niet kunnen beschermen. (...) Religie wordt ook vaker genoemd als een van de manieren om angst te vermijden”. (Hofstede, 2011)

5.6 Conclusie

Locatie Pol:

Bijna alle jongeren gaven in de interviews aan dat ze het spannend vonden om weg te gaan. Na alle ingrijpende gebeurtenissen ze op de POL wat tot rust komen.

In onze bevindingen kwam ook naar voren dat de jongeren een vertrouwensband opbouwen met de begeleiding en andere jongeren. Hierdoor hebben ze na een periode van loslating van hun eigen land en de aankomst in een nieuw land een veilige basis nodig om weer verder te kunnen.

Wij denken dat Nidos bij binnenkomst de veilige haven is voor de jongeren. Er waren ook een aantal jongeren die uit zagen naar hun nieuwe locatie en het niet spannend vonden om weg te gaan van de POL.

Vervolglocatie:

De informatie die de jongeren hebben gekregen komt vaak van de voogd of andere jongeren.

Er wordt in de interviews vaak benoemd dat jongeren graag naar de locaties willen waar hun vrienden ook zitten. Deze locaties zijn vaak populair bij de jongeren, hier zouden ze dan ook graag naar toe willen.

Vaak konden ze niet aangeven wat er goed was aan de locatie zelf, maar ze wilden daar gewoon graag heen omdat hun vrienden daar zitten. Dit is voor de jongeren een veilig idee, dat ze op een locatie komen waar ze al mensen kennen.

Zelfstandig:

In de interviews viel het ons op dat veel jongeren benoemden dat ze al zelfstandig waren. Dit betrof veel jongeren van vijftien jaar. Als je kijkt naar de leeftijdsgenoten in Nederland zie je dat de zelfstandigheid nog niet zo ontwikkeld is als bij de AMV'ers. De jongeren die we gesproken hebben zijn qua leeftijd nog kinderen, maar door de situatie gedwongen 'groot' te zijn.

Verwachtingen vervolglocatie:

In een aantal interviews werden er soms verwachtingen uitgesproken die naar ons inzien niet reëel waren. Hierbij kun je denken aan de verwachting van een eigen kamer op de vervolglocatie en bijzondere sporten. Ook dachten veel jongeren dat de vervolglocatie precies zou zijn als de Pol, alleen dan rustiger en niet zo ver verwijderd van de stad.

Toekomst:

Veel jongeren vonden het moeilijk om iets te zeggen over de toekomst. Ze willen er vaak ook niet over nadenken. Jongeren die een verblijfsvergunning hadden gekregen durfden al wel plannen te maken voor de toekomst.

Hoofdstuk 6: De ervaringen van jongeren in de vervolgopvang?

Aan de hand van de zestien gehouden interviews willen wij ervaringen van de jongeren in beeld brengen. In de eerste interviewronde hebben wij gevraagd naar de verwachtingen en behoeften van de jongeren. In de tweede interviewronde hebben wij gevraagd naar de ervaringen van de jongeren na een aantal weken op de vervolglocatie. Zo konden wij uiteindelijk zien of de verwachtingen en de behoeften van de jongeren op de POL locatie zijn uitgekomen. Zo konden we ontdekken of de verwachtingen van de jongeren worden meegenomen in het matchingsproces.

6.1 Informatievoorziening

Naar aanleiding van de eerste ronde interviews, hebben we aan de jongeren gevraagd of ze nog meer informatie hebben gekregen over de vervolgopvang. In deze eerste ronde gaven veel jongeren aan, dat ze weinig informatie hadden gekregen en nog meer informatie wilden hebben over de vervolglocatie.

Elf jongeren hebben aangegeven dat ze meer informatie hebben gekregen toen er bekend werd naar welke locatie ze gingen verhuizen. Er volgde dan een uitleg over de woonvoorziening. De jongeren hebben uiteindelijk voldoende informatie gekregen over hun vervolglocatie.

Twee jongeren gaven aan dat ze niet meer informatie hebben gekregen, maar dat hun werd meegedeeld dat ze uitgeplaatst zouden worden. Ze gaven aan dat ze dit geen probleem vonden.

Drie jongeren gaven aan dat ze meer informatie hadden willen hebben over de mate van begeleiding. De informatie die ze hadden gekregen was volgens hun niet de waarheid geweest. Ze waren hierin zichtbaar teleurgesteld.

In de gesprekken met de voogd is over het algemeen afgesproken waar ze naar toe zouden verhuizen. Er zijn twee jongeren die aangaven dat het de bedoeling was dat ze naar een andere locatie zouden gaan. Ze hebben hierover geen uitleg gekregen. Deze informatie hadden ze wel graag willen hebben.

De jongeren die naar de campus zijn verhuisd gaven aan dat er tegen hen was gezegd dat de campus zou lijken op de POL locatie. Dit bleek volgens de jongeren niet te kloppen. Ze missen hier vooral de begeleiding van de mentoren, deze begeleiding was op de POL wel aanwezig.

6.2 Dagbesteding

School:

In de eerst gespreksronde hebben we gesproken met de jongeren over hun dagbesteding. De jongeren hebben toen aangegeven dat school belangrijk voor ze is.

We hebben gemerkt dat de jongeren het prettig vinden om naar school te gaan.

Wat ons opviel is dat er ongeveer twee weken verstrijken voordat de jongeren naar school kunnen. De meeste jongeren die we hebben gesproken vonden dit niet plezierig.

Op het moment van het interview gingen er drie jongeren nog niet naar school, ze vonden het niet leuk dat ze zo lang moesten wachten. De jongeren moeten wachten totdat er plek voor hen is en daarnaast moeten ze zichzelf inschrijven. Hier gaat enige tijd over heen.

Wat ons opviel was dat één meisje aangaf dat ze een maand heeft moeten wachten voordat ze naar school kon gaan.

De zeven jongeren die we op de campus hebben gesproken zijn tevreden over de school. Ze waarderen de school ook meer dan op de POL locatie.

Één jongen geeft aan dat de vakken beter zijn, er wordt namelijk meer aandacht besteed aan de taal en daarnaast leren ze ook de Engels taal.

Een andere jongere geeft aan dat de school op de POL geen echte school is.

We hebben vaker terug gekregen dat de jongeren de school op de POL een school voor buitenlanders vinden. Ze hebben het idee pas echt naar school te gaan, als ze naar een school toe gaan die niet op de locatie staat. Op deze “echte” school krijgen ze ook meer vakken.

Vijf andere jongeren die op de andere woonvormen zitten vinden het ook fijn om naar school te gaan. Één jongere geeft aan dat de school slecht is.

Sport:

In de eerste gespreksronde hebben we gevraagd naar de behoeften en wensen van de jongeren. Zestien jongeren gaven toen aan dat ze graag zouden willen sporten. Een aantal van deze jongeren hebben de mogelijkheid gekregen om dit te gaan doen.

Acht jongeren hebben aangegeven dat ze geen mogelijkheid hebben om te sporten. Ze hadden de verwachting dat sporten mogelijk zou zijn op hun vervolglocatie. De jongeren op de KWG zeiden dat ze dit nu zelf moesten betalen, maar dat dit niet ging lukken met het weekgeld van 10 euro.

Er was een duidelijk verschil te zien in de woonvormen.

De jongeren op de campus gaven aan dat er sportfaciliteiten op de locatie aanwezig waren. Hier maakte de meeste jongeren geen gebruik van, omdat ze daar geen behoefte aan hadden.

Een aantal jongeren op het KWG gaven aan dat ze zich in de eerste weken erg verveelden.

Drie jongeren gaven aan dat ze de locatie niet kenden en ze durfden niet naar buiten omdat ze bang waren te verdwalen.

6.3 Overplaatsing

Afscheid:

Omdat we hebben gemerkt in de eerste gespreksronde dat de jongeren erg op zagen tegen het afscheid wilden we in de tweede ronde hier weer bij stil staan.

Negen jongeren gaven aan dat ze het moeilijk vonden om afscheid te nemen. Ze gaven aan dat ze gewend waren op de POL locatie en het daarom moeilijk vonden om afscheid te nemen.

Vier jongeren gaven aan nog regelmatig contact te hebben met de mensen die nog op de POL wonen.

Andere jongeren die met een bekende zijn overgeplaatst geven aan dit erg prettig te vinden. Op deze manier konden ze gemakkelijker wennen omdat er toch nog iets bekends was voor hen.

Vier jongeren gaven aan dat het afscheid goed was. Ze wisten dat ze maar drie maanden op de locatie zouden wonen en dat er afscheid genomen moest worden.

Er waren ook jongeren die geen enkele moeite hadden om te vertrekken, er waren jongeren die zelfs blij waren dat ze naar een andere locatie konden. Ze wilden echt zelfstandig worden en keken uit naar een locatie dicht bij een stad of dorp.

Reis:

In de gesprekken met de jongeren kwam vaak naar voren dat ze het vervelend vonden dat ze alleen moesten reizen naar hun vervolgopvang.

Elf van de zestien jongeren gaven aan dat ze alleen hebben gereisd. De meeste van de jongeren vonden dit moeilijk omdat ze Nederland niet kende.

Jongen (17):

“Ik heb alleen gereisd van Oisterwijk naar Drachten. Ik ben om 9 uur s ’ochtends weggegaan en was er om 8 uur s ’avonds. Ik kende de weg niet.”

Jongeren kregen de avond voor vertrek route informatie en een kaartje om te reizen met de trein. De jongeren waren onzeker of ze het wel konden vinden.

Veel jongeren spreken geen Engels, dus het vragen van de weg was lastig.

Er waren ook twee jongeren die met anderen meereisden.

Één jongen gaf aan dat hij het niet leuk vond dat hij alleen moest reizen, hij gaf aan dat hij het gevoel had dat hij was weggestuurd en geen enkele begeleiding had gekregen. Hij had zich afgewezen gevoeld.

Vijf jongeren zijn door de voogd gebracht naar hun nieuwe opvanglocatie.

Vier jongeren hiervan gingen naar een KWG en één jongere ging naar een KWE. Deze jongeren gaven aan dat ze het erg prettig vonden om gebracht te worden naar de locatie. Dit betrof jongeren in de leeftijd van veertien tot zestien jaar.

Aankomst:

Vier jongeren hebben aangegeven dat de aankomst op hun nieuwe verblijf prettig was. De uitleg van de regels werd gegeven door de mentor en ze werden begeleid naar hun nieuwe kamer.

6.4 Begeleiding op de nieuwe locatie

In de eerste gespreksronde zijn verwachtingen en behoeften uitgesproken.

Zo hebben de meeste jongeren behoefte aan goede begeleiding. Onder goede begeleiding verstaan de jongeren dat de voogd en mentor op de hoogte is van de actuele ontwikkelingen in de asielprocedure en in het welzijn van de jongere. Voor de jongeren is het ook belangrijk dat ze de voogd en mentor regelmatig kunnen spreken.

Voogd:

In de tweede gespreksronde hebben we aan de jongeren gevraagd hoe ze de begeleiding van de voogd vinden en of deze voldoet aan hun behoeften en verwachtingen. De jongeren ervaren de begeleiding van de voogd over het algemeen goed.

Twee jongens op de campus gaven aan dat ze niet wisten wat hun voogd voor hen zou kunnen doen. Ze verwachten weinig van de begeleiding.

Vier jongeren die meer dan twee weken op hun vervolglocatie wonen vertelden dat ze nog niemand van Nidos hadden gezien. Dit vonden ze vervelend. Ze wilden graag met hun nieuwe voogd praten over hoe het met ze gaat. Jongeren die al langer op hun vervolglocatie zaten gaven ook aan dat het voor hen te lang duurde voordat ze iemand van Nidos hadden gezien.

Andere jongeren vertelden dat ze het lang vonden duren voordat ze hun voogd konden spreken, gemiddeld spraken ze met hun voogd na drie weken.

Één jongen geeft aan dat na anderhalve maand hij een voogd heeft gekregen. Hij vond dit heel vervelend omdat hij zaken met zijn voogd wilde bespreken. Negen van de zestien jongeren gaven aan de voogd vaker te willen spreken.

Mentor:

De jongeren zijn wisselend enthousiast over de mentoren.

De jongeren die op het KWG zitten geven aan dat ze tevreden zijn met de begeleiding. Twee jongeren op het KWG geven aan dat ze de begeleiding van de mentor op de POL locatie beter vonden omdat ze dichterbij hen stonden. Ze konden alles tegen de mentoren vertellen. De vijf andere jongeren op het KWG vonden de begeleiding goed.

De jongeren op het KWG hebben hun ontvangst op de KWG als prettig ervaren. Ze kregen een rondleiding en alle regels werden aan hen uitgelegd.

De twee jongeren die we gesproken hebben op de KWE waren ook positief over hun mentoren. Ze vonden het fijn dat ze hun vragen konden stellen en dat ze snel werden geholpen.

De jongeren op de campus vinden de begeleiding van de mentoren minimaal. Ze geven aan dat ze niet hadden verwacht dat ze een afspraak moesten maken met hun mentor.

Tegen vijf jongeren is gezegd dat de campus veel lijkt op de POL. Deze jongens verwachtten dus ook dat de begeleiding hetzelfde zou zijn als op de POL.

Één jongen geeft aan dat hij geen behoefte heeft aan begeleiding. Één jongen zegt dat de begeleiding voldoende is voor hem.

Drie jongens hebben uitgesproken dat ze meer behoefte hebben aan emotionele en praktische aandacht.

Één jongen vertelde dat hij het idee had dat hij in een gevangenis zat. Er werd niet met hem gepraat door de begeleiding terwijl hij daar wel behoefte aan had.

Jongen (17):

“Ik heb hier twee weken geen school gehad, geen begeleiding, geen sport. Ik heb alleen gegeten en geslapen. Ik voelde me net een gevangene.”

Een andere opmerking die we hebben gehoord van de jongeren over de

begeleiding op de Campus, is dat er naar aanleiding van de vragen en klachten geen oplossingen werden geboden.

Zo vertelde één jongen dat de mentoren hadden gezegd dat hij zijn problemen maar moest accepteren en verdragen.

Meerdere jongeren vertelden dat ze lange tijd geen fiets hadden gehad, terwijl ze deze wel nodig hadden om naar school te gaan. De mentoren hadden geen uitleg gegeven wanneer ze een fiets kregen om naar school toe te gaan.

6.5. Nieuwe locatie

De verhuizing heeft voor de meeste jongeren grote impact.

De helft van de jongeren geeft aan dat ze in het begin moesten wennen aan de grote veranderingen. Vijf jongeren geven aan dat de eerste dagen moeilijk waren.

Twee meisjes die samen zijn uitgeplaatst gaven aan dat ze niet wisten wat ze moesten doen en dat ze niet naar buiten durfden omdat alles voor hen onbekend was. In die tijd gingen ze ook nog niet naar school. Ze verveelden zich en vonden deze dagen hierdoor moeilijk.

Negen jongeren zijn positief over hun locatie. Ze zijn blij dat ze in een stad of dorp wonen en ze zijn blij met de begeleiding die ze krijgen van de mentoren.

Drie jongeren hebben gezegd dat ze zich veilig voelen.

Één jongen gaf aan dat hij blij was met de rust die hij had op een KWG. Hij had de onrust op de POL locatie als negatief ervaren.

Jongen (17):

“Het is afschuwelijk hier. De meeste jongens zijn hier gewelddadig. Veel van hen zijn verslaafd. Alles is slecht”

Er is zes keer genoemd dat de Campus geen goede plek is. Onder andere doordat er weinig begeleiding is, er veel onrust is en dat er geen luisterend oor wordt geboden.

Voorzieningen:

De jongeren zijn tevreden over de voorzieningen. Ze vinden het goed dat ze met twee personen op één kamer slapen. De jongeren zeggen verder weinig over de voorzieningen, behalve dat deze goed zijn.

Vijf jongeren gaven aan dat ze het vervelend vonden dat ze nog geen fiets hadden of dat ze hier heel lang op hadden moeten wachten. Ze gaven aan dat ze niet naar school toe konden of ver moesten lopen.

Vijf jongeren gaven aan dat ze het weekgeld te weinig vinden. Dit waren voornamelijk de jongeren op het KWG.

6.6. Welzijn

In ons interview hebben we gevraagd hoe het met de jongeren gaat op de nieuwe locatie.

Twee jongeren geven aan dat ze zich als een gevangene voelen, omdat ze niet naar school kunnen en omdat ze met niemand over de problemen kunnen praten.

We hebben ook met een jongere gesproken die aangaf dat hij zich slecht voelde en dat hij op deze manier niet verder wilde leven. Opvallend was dat deze jongeren allemaal op de Campus woonden.

Jongeren op het KWG en KWE geven niet duidelijk aan hoe het met ze gaat.

Drie jongeren hebben in het interview aangegeven dat ze slecht slapen. Ze zeggen hierbij dat ze deze klachten op de POL locatie ook al hadden.

6.7 Bevindingen

6.7.1. Angst en wanhoop op de verschillende locaties

In de interviews die wij hebben gehouden met de jongeren kwam het onderwerp 'Angst' duidelijk naar voren. Dit was voornamelijk bij de jongeren die al zeker wisten dat ze hier niet mogen blijven. In onze interviews met de jongeren kwam ook naar voren dat er veel onzekerheid is bij de jongeren die bijna achttien jaar worden. In dit hoofdstuk willen we toelichten waarom de angst bij een gedeelte van de jongeren zo groot is. Daarnaast hebben we een groot verschil opgemerkt in het welzijn van de jongeren op de verschillende locaties. Dit willen we graag toelichten om te kijken waar dit aan ligt.

Wat ons is opgevallen in de gesprekken met jongeren op de verschillende locaties is het verschil in toekomstperspectief van de jongeren.

Op de Campussen kwam de wanhoop van jongeren veel sterker naar voren dan op de locaties KWG. Op de Campus verblijven veel jongeren die geen uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. Ze hebben veel minder begeleiding dan op de POL en op een KWG.

Veel van de jongeren die we hebben gesproken in de Campussen ervaren een angst voor terugkeer naar het land van herkomst.

De sfeer op een campus is ook anders dan op de andere locaties. Jongeren geven aan dat een Campus voelt als een gevangenis. Veel jongeren zijn gewelddadig en/of verslaafd, daarom heerst er veel onrust. Naast de school zijn er geen verdere activiteiten, daardoor slaat de verveling toe. Op deze locatie wonen ook volwassenen, de Campus is maar een klein deel van een AZC.

Jongen (17,5):
“Ze hadden niet verteld dat je hier helemaal geen aandacht krijgt”

Jongen (17):
“Ik voel me niet veilig, want ze gaan me vertellen dat ik terug moet.”

De jongeren op de Campus zijn veelal op zichzelf aangewezen. Als ze een mentor of voogd willen spreken moeten ze een afspraak maken. Terwijl ze op de POL elke minuut van de dag terecht konden bij de mentoren. Het is voor veel jongeren een groot verschil dat ze nu in één keer veel dingen zelf moeten doen en dat er veel minder begeleiding is.

We hebben een groot verschil opgemerkt tussen de jongeren die verhuisd zijn naar een KWG/KWE en de jongeren die verhuisd zijn naar een Campus. De jongeren op de Campus waren meestal erg negatief over de begeleiding en de locatie en maakte een terneergeslagen indruk. De jongeren op een KWG en KWE waren over het algemeen veel positiever ingesteld en gelukkig met hun vervolglocatie. Wij denken dat dit komt door de verschillen in sfeer op de Campus en het KWG/KWE.

Hieronder willen we onze indruk weergeven van de verschillende woonvormen:

Campus:

- Veel jongeren boven de 16 jaar.
- Veel jongeren met een negatieve beschikking.
- Merendeel jongens.
- Onrustige omgeving.
- Begeleiding op afspraak.
- Grootschalig.
- Te grote zelfstandigheid.
- Zelfstandig de maaltijden bereiden.

KWG :

- Kleinschalig,
- Kinderen in de leeftijdscategorie van veertien tot zestien jaar.
- 24 uur begeleiding.
- Meer zorg en aandacht.
- Maaltijden worden verzorgd.

KWE:

- Kleinschalig.
- Leeftijdscategorie vanaf 16 jaar.
- Dagelijks contact met de mentor
- Meer zelfstandigheid vereist.
- Zelfstandig de maaltijden bereiden.

Op de campussen die wij bezocht hebben in Drachten en Almelo, was de sfeer duidelijk anders dan op de KWG of de KWE locaties. Wij denken dat dit komt door de mate van begeleiding, maar ook door de negatieve geest die er heerst onder de jongeren. Ze zijn bang en verdrietig omdat ze geen uitzicht hebben op een toekomst in Nederland.

Van de zeven jongeren die wij gesproken hebben op de campus maakten zeker vijf een zeer terneergeslagen indruk, één van hen overwoog zelfmoord.

Naast school hebben deze jongeren niet veel afleiding gedurende de dag. Hierdoor hebben ze veel tijd om na te denken. Dit zorgt ervoor dat ze in een negatieve spiraal belanden en elkaar hierin sterken. Alle jongeren die wij hebben gesproken hebben veel meegemaakt en hebben hierdoor veel problemen. Hierdoor worden de positieve ervaringen overschaduwd door de negatieve ervaringen. De jongeren op de Campus gaven aan eet- slaap- en concentratieproblemen te hebben. Dit zijn symptomen die zouden kunnen wijzen op een Post Traumatische Stresstoornis.

“Patiënten met PTSS hebben dikwijls last van concentratieproblemen en slaapproblemen (...) Veel cliënten beleven de traumatische gebeurtenissen steeds opnieuw tijdens hun dromen of in flashbacks”. (Deth, 2004, p. 143) Dit sluit aan bij wat wij hebben gezien bij de jongeren. De jongeren slapen slecht omdat ze nachtmerries hebben die levensecht zijn.

Jongen (17):
“Ik droom veel over de Taliban die in Afghanistan naar mij toe zijn gekomen”.

Vandereycken & Van Deth benoemen dat bij deze patiënten vaak onverschilligheid optreedt, dit zagen wij ook bij de jongeren die geen uitzicht hadden op een verblijfsvergunning. Hierbij kwam duidelijk naar voren dat de jongeren alleen geïnteresseerd waren in hun procedure en onverschillig waren over hun opvanglocatie of voorzieningen.

In de andere locaties zien wij deze negatieve spiraal minder voorkomen. Dit komt doordat er voortdurend begeleiding aanwezig is. We zagen bij de jongeren op de KWG en KWE ook psychische moeilijkheden, maar het was voor ons minder zichtbaar dan bij de jongeren op de campus. Wij hebben hier ook niet specifiek naar hun psychische welzijn gevraagd, jongeren kwamen zelf op dit onderwerp. Door middel van de non-verbale communicatie werd ons duidelijk hoe de jongeren zich voelden.

6.7.2. Wisseling van de voogd

Als de jongeren worden overgeplaatst naar hun vervolglocatie wisselden ze meestal van voogd. Dit komt doordat ze vaak in een andere regio gaan wonen. In hoofdstuk 3 hebben we beschreven dat de relatie met voogd en mentor vaak belangrijk is voor de jongeren. Ze hechten zich vaak aan de begeleiders die ze hebben op hun eerste locatie. Het is voor veel jongeren dan ook lastig om afscheid te nemen van hun mentor en voogd waar ze een vertrouwensband mee hebben opgebouwd. Op hun nieuwe locatie moeten ze weer dit weer opbouwen.

Jongen (16):
“Mijn andere voogd wist waar ik mee zat, wist alles van mij.”

Van de jongeren die we hebben gesproken hebben twee dezelfde voogd gehouden op hun nieuwe locatie. Zij waren hier dan ook erg blij mee. Wij denken dat het voor de jongeren veel fijner is om een bekend gezicht te zien op hun nieuwe locatie. Ze moet heel erg wennen aan hun nieuwe locatie en dan is het wel fijn om iemand te zien waarmee je al een vertrouwensband hebt. In het onderzoek van Inspectie Jeugdzorg staat beschreven dat het belangrijk is om voor continuïteit te zorgen in de opvang en de begeleiding van

jongeren met vaste locaties, mentoren en voogden. Deze aanbeveling is gedaan door Inspectie Jeugdzorg in 2006 (Inspectie Jeugdzorg, Utrecht, 2006, p.6)

Dossiers:

in de voorbereiding van de tweede interviewronde werd het ons duidelijk dat de dossieroverdracht vaak meer dan twee tot drie weken besloeg. Voor de voorbereiding van het onderzoek moesten we de jeugdbeschermers van de jongeren spreken. Meer dan eens was het nog niet bekend wie dit was, terwijl de jongere al wel was verhuisd. De overdracht had nog niet plaatsgevonden en/of het dossier was nog niet bij de toegewezen jeugdbeschermer. Hierdoor duurde het ook lang voordat de jongere zijn nieuwe jeugdbeschermer zag.

6.7.3. School

In de gesprekken met de jongeren hebben we gemerkt dat school zeer belangrijk is. Ze willen graag de Nederlandse taal leren. De school voor de jongeren die op de POL zitten is meer gericht op praktisch onderwijs. De school op de nieuwe locatie is meer gericht op het leren van de taal. Hier is meer variatie in de vakken.

Na de verhuizing hebben de meeste jongeren gemiddeld twee weken moeten wachten totdat ze naar school konden. De jongeren gaven aan dit niet plezierig te vinden. Daarnaast waren alle andere jongeren wel naar school.

Deze jongeren zijn leerplichtig, dus wij vragen ons af, waarom de jongeren pas worden ingeschreven als ze op de nieuwe locatie verblijven. In de leerplichtwet is geregeld dat jongeren in de leeftijdscategorie van vijf tot achttien jaar verplicht zijn om onderwijs te volgen, totdat ze een startkwalificatie hebben. Voor leerlingen in de leeftijdscategorie van vijf tot zestien jaar heet dit de leerplicht, voor jongeren in de leeftijdscategorie zestien tot achttien jaar de kwalificatieplicht.”De leerplichtambtenaar kan leerlingen vanaf twaalf jaar persoonlijk op hun ongeoorloofde schoolverzuim aanspreken en kan een proces-verbaal opmaken. De rechter kan vervolgens een taakstraf opleggen, of een geldboete.” (Rijksoverheid, 2012). Het loopt over het algemeen niet zo uit de hand dat er een leerplichtambtenaar een proces-verbaal uitschrijft. Nidos is verantwoordelijk voor de schoolgang van de jongeren. De jongeren worden belemmerd in hun schoolgang als ze nog niet staan ingeschreven.

6.8. Conclusie

Na dit hoofdstuk kunnen we concluderen dat de jongeren de Campus niet ervaren als een veilige plek. We hebben ook gezien dat de sfeer op de KWG en KWE aanzienlijk beter is dan op de Campussen. De jongeren waren hier meer tevreden en positiever over het gehele matchingsproces.

Informatievoorziening:

De informatie voorziening vinden de jongeren over het algemeen goed. De jongeren hebben meer informatie gekregen op de POL locatie nadat bekend was geworden naar welke locatie ze zouden gaan. Hier waren over het algemeen de jongeren blij mee.

Drie jongeren en de jongeren die naar de campus zijn overgeplaatst, hadden meer informatie willen hebben over de begeleiding. Ze hadden andere verwachtingen van de begeleiding, namelijk dat ze op dezelfde manier als op de POL begeleid zouden worden.

Dagbesteding:

Het duurt ongeveer 2 weken of (soms) langer totdat een jongere naar school toe kan. De jongeren vinden dit niet prettig. School is belangrijk voor hen, hoe eerder ze naar school kunnen hoe beter ze dat vinden. Als ze eenmaal op school zitten, waarderen ze de school beter dan de school waar ze naar toe gingen op de POL locatie.

Bijna alle jongeren hadden op de POL locatie aangegeven dat ze graag wilden sporten op hun nieuwe locatie.

Acht jongeren die op een KWG of KWE wonen hebben aangegeven dat dit niet mogelijk is op hun nieuwe plek. Dit omdat ze dan zelf de kosten moeten betalen. De jongeren waren hier teleurgesteld over.

De jongeren op de campus gaven aan dat er wel sportfaciliteiten waren. In de eerste weken van de uitplaatsing hebben de jongeren aangegeven dat ze zich vervielden. Dit omdat de jongeren nog niet naar school toe gingen en omdat ze de omgeving niet kenden.

Overplaatsing:

Veel jongeren hebben het afscheid als moeilijk ervaren.

Elf van de zestien jongeren hadden aangegeven dat ze alleen of met een vriend naar hun vervolglocatie waren gereisd. De meeste vonden het niet fijn om alleen te reizen.

Vijf jongeren zijn door hun voogd gebracht naar hun nieuwe locatie. De jongeren vonden deze begeleiding heel prettig.

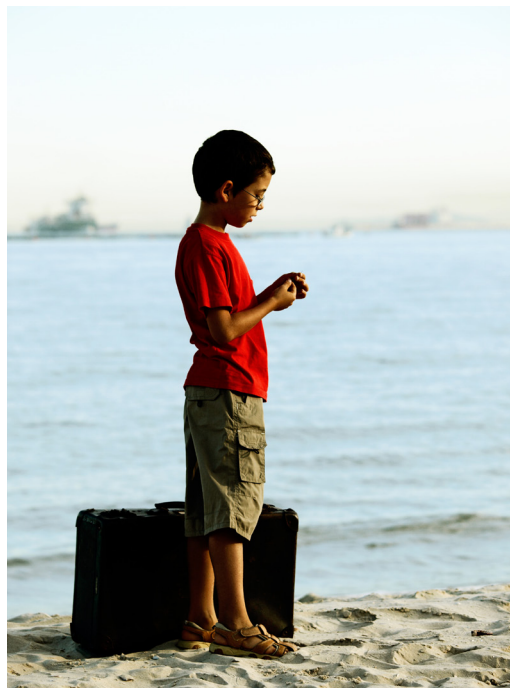
Begeleiding

De jongeren gaven aan dat ze de begeleiding over het algemeen goed vonden. De jongeren gaven ook aan dat ze het vervelend vinden dat ze pas na twee tot drie weken op hun nieuwe plek hun voogd konden spreken. Ze zouden de voogd graag vaker willen spreken.

De jongeren die op een KWG of KWE zitten waarderen de begeleiding van de mentoren als voldoende.

De jongeren op de campus waarderen de begeleiding minder goed. Ze zijn ontevreden over de mate van begeleiding. Ze hadden verwacht dat de begeleiding hetzelfde zou zijn als op de POL locatie. De jongeren op de Campus vinden dat ze te weinig begeleiding krijgen.

Door het onderzoek van Inspectie Jeugdzorg kunnen we concluderen dat continuïteit in begeleiding en

opvang belangrijk is voor de jongeren.

We kunnen concluderen dat hierin nog geen veranderingen zijn te zien voor de jongeren. (jeugdzorg, 2006, p. 19)

Nieuwe locatie:

Negen jongeren zijn positief over de nieuwe locatie.

Zeven jongeren zijn negatief over hun locatie. Dit komt vooral doordat ze ontevreden zijn over de begeleiding en de onrust die heerst op de locatie.

De jongeren zijn redelijk tevreden over de voorzieningen. Over het weekgeld en de fiets waren de jongeren minder tevreden. Het weekgeld was namelijk te weinig en ze moesten te lang wachten op een fiets.

Welzijn:

Opvallend was dat de jongeren op de Campus aangaven dat het niet goed met hun ging..Dit was een duidelijk verschil met wat we zagen op de KWG en KWE. Hier waren de jongeren positiever en meer tevreden over de gehele situatie.

Hoofdstuk 7: Factoren die kunnen leiden tot het verfijnen van het matchingsproces

In dit hoofdstuk willen we door middel van de gesprekken die we met de jongeren en de jeugdbeschermers hebben gehad, de factoren die leiden tot het verfijnen van het matchingsproces op een rij zetten.

We wegen de mening van de jongeren zwaar. Dit is ook de opzet van het onderzoek om de jongeren aan het woord te laten. Om uiteindelijk een gedegen antwoord op onze hoofdvraag te geven hebben we besloten om de mening van de jeugdbeschermers ook mee te nemen. Dit om een reëel beeld te schetsen hoe het matchingsproces op dit moment verloopt. In dit hoofdstuk schenken we aandacht aan de oplossingen die door de jongeren en de jeugdbeschermers zijn aangedragen.

7.1 Jongeren

We hebben aan de jongeren gevraagd of Nidos zaken kan veranderen in het gehele proces van verhuizen en het wennen op de nieuwe locatie.

De meeste jongeren waren over het algemeen tevreden.

Een punt wat we regelmatig gehoord hebben is dat ze het vervelend vinden dat ze gemiddeld meer dan twee weken moesten wachten voordat ze iemand van Nidos te zien en te spreken kregen. Ze zouden graag willen dat ze vaker en sneller iemand van Nidos te spreken krijgen.

Eén meisje gaf aan dat ze vaker met Nidos in gesprek wilde omdat ze dan met een tolk kon praten. Ze moest nu alles in het Nederlands en Engels doen, terwijl ze deze talen nog niet goed beheerst. Negen jongeren gaven ook aan vaker een gesprek met Nidos te willen hebben.

Een ander punt waar de jongeren meer aandacht voor zouden willen is het reizen naar de nieuwe locatie.

Zeven van de elf jongeren die alleen hebben gereisd gaven aan dat hier meer aandacht aan moet worden besteed.

Meisje (16):
“Wij weten niet waar we naar toe moeten, dus dat is heel moeilijk voor ons.”

Zes jongeren geven aan dat er niets hoeft te veranderen.

Anderen hebben geen mening hierover.

Een andere oplossing die werd aangedragen om de onrust op de Campus tegen te gaan is, om de jongeren die een positieve beschikking hebben, te scheiden van de jongeren die een negatieve beschikking hebben. Zo wordt volgens deze jongere de negatieve spiraal doorbroken en zou er meer rust kunnen komen.

7.2 Jeugdbeschermers

De vier jeugdbeschermers die we hebben gesproken, hebben ook een aantal mogelijke oplossingen aangedragen.

Deze jeugdbeschermers gaven aan dat ze graag een fotoboek zouden willen hebben, met daarin foto's van de verschillende opvangmogelijkheden. De jeugdbeschermers gaven aan dat het moeilijk is om een locatie te schetsen voor de jongere. Op dit moment visualiseren ze de locaties aan de hand van tekeningen. De jeugdbeschermers gaven aan dat een fotoboek zal helpen bij het beschrijven van de locaties.

Eén van de jeugdbeschermers gaf aan dat ze graag een KWG zou willen zien voor jongeren die al ouder zijn, en die praktisch veel zelf kunnen doen, maar emotioneel begeleiding nodig hebben. Ze stuurt op dit moment jongeren naar een KWG als ze emotioneel veel begeleiding nodig hebben. Dit vindt ze jammer, want er zijn ook jongeren die al vrij zelfstandig zijn maar die de emotionele begeleiding wel nodig hebben. Een aantal jaren geleden was er de opvangmogelijkheid OWG+(Opvang en Wonen in Gezinsverband). Dit

betekende dat er een gezin was waar drie of vier oudere jongeren tegelijk opgevangen konden worden. Zij vindt dit een veiliger opvangmogelijkheid dan de grootschalige opvang.

Ook was er in vroegere jaren de opvangmogelijkheid van een KTC(Kamer TrainingsCentrum). Dit is te vergelijken met een grote KWE, hier kwam je wonen als je als jongere al vrij zelfstandig was. Maar met begeleiding van een mentor.

Drie jeugdbeschermers geven aan dat ze graag meer KWE's zouden willen zien. Op dit moment zijn er te weinig.

Alle jeugdbeschermers hebben aangegeven dat de opvang binnen het gezin het beste zou zijn voor de jongere. Ze zouden daarom willen beschikken over meer OWG plekken.

Alle jeugdbeschermers geven aan dat ze geen voorstander zijn van de Campus. Ze zouden het liefst de campussen willen sluiten.

Aan de andere kant geven 2 jeugdbeschermers aan dat de nazorg voor jongeren van achttien jaar en ouder op de campus beter is dan die van Nidos. Deze nazorg wordt gegeven door de COA

Ook vinden de jeugdbeschermers dat iedereen van Nidos de verschillende locaties zouden moeten zien. Op dit moment is er te weinig kennis over de verschillen in de locaties onder alle jeugdbeschermers.

De jeugdbeschermers gaven ook aan dat de kennis over de verschillende locaties actueel moet blijven.

Ze zouden graag zien dat binnen het team de signalen over de verschillende opvangvormen worden overgedragen. Hierdoor blijven de jeugdbeschermers kritisch en op de hoogte van eventuele veranderingen.

Wat betreft het verhuizen zou één jeugdbeschermers meer tijd willen hebben om de jongere naar zijn vervolglocatie te begeleiden.

De andere drie jeugdbeschermers zouden graag een warme overdracht willen hebben. Hier bedoelen ze mee dat ze contact willen hebben met de jeugdbeschermers die de jongere verder gaat begeleiden.

Één van de jeugdbeschermers gaf aan dat ze merkte dat de jongere na de uitplaatsing op hun vervolglocatie, soms vrij snel worden doorgeplaatst naar een andere locatie. Alle jeugdbeschermers gaven aan hier terugkoppeling over te willen hebben.

Twee jeugdbeschermers zouden willen dat er maar één jeugdbeschermers betrokken is bij de jongere gedurende de begeleiding.

Hoofdstuk 8: Hoe kan het matchingsproces tussen de jongeren en de vervolgopvang worden verfijnd?

In dit hoofdstuk geven wij antwoord op de hoofdvraag door middel van de informatie die voortkomt uit de interviews en de literatuur. Hieruit trekken wij conclusies. In de gesprekken met de jongeren hebben we getracht om de belevingswereld van de jongeren zo specifiek mogelijk in kaart te brengen. Thema's die voor de jongeren belangrijk zijn

- *Informatievoorziening*
- *Verhuizing.*
- *Begeleiding*
- *School.*

We kijken vanuit een maatschappelijke, ethische en wetenschappelijke perspectief naar deze conclusies.

8.1 Conclusies

Informatievoorziening:

We hebben aan de hand van de interviews met de jongeren en de jeugdbeschermers gemerkt dat de jongeren het moeilijk vinden om een beeld te creëren van de vervolglocatie. Ze vinden het lastig om zich voor te stellen hoe hun volgende locatie eruit zal gaan zien. Ze hebben ook geen vergelijkingsmateriaal omdat ze alleen nog maar op de POL locatie hebben gewoond. We hebben ook gemerkt dat er een groot verschil is in de voorbereiding en de mate van informatie naar de jongeren toe.

Vanuit maatschappelijk oogpunt is het van belang dat jeugdbeschermers, de jongeren op een eenduidige manier informatie verstrekken. Hierdoor zal er meer duidelijkheid ontstaan bij de jongeren over de verschillende locaties. Dit schept voor de jongeren meer zekerheid in een periode van onrust.

De jeugdbeschermers proberen nu aan de hand van tekeningen en schetsen de vervolglocatie te visualiseren. De jeugdbeschermers geven zelf aan dat het voor hen lastig is een beeld te schetsen voor een jongere die een hoge verwachting heeft van de vervolglocatie. In deze gevallen is teleurstelling niet te voorkomen.

Verhuizing:

Er wordt van de jongeren verwacht dat ze zelfstandig reizen naar de vervolgopvang. In de interviews met de jongeren hebben we gemerkt dat de jongeren, die alleen moesten reizen, dit lastig vonden. Dit omdat ze Nederland niet kennen en ze de Nederlandse taal nog niet voldoende beheersen. De jongeren ervaren spanning voor en tijdens de reis. De jongeren die begeleid waren naar hun nieuwe locatie ervoeren minder spanning.

De jeugdbeschermers met wie we gesproken hebben, gaven aan dat ze meer tijd willen besteden aan het begeleiden van de jongere naar de vervolglocatie. Maar dit is qua tijd moeilijk te realiseren.

Wij vinden dat er veel van de jongeren wordt gevraagd. De meeste jongeren moeten alleen reizen naar hun nieuwe locatie, terwijl ze niet bekend zijn met het Nederlandse openbaar vervoer. Het is van belang dat de jeugdbeschermers rekening houden met de mate van zelfstandigheid. Op grond hiervan kunnen jeugdbeschermers een beslissing nemen.

Begeleiding:

We hebben geconcludeerd dat bijna alle jongeren een nieuwe jeugdbeschermers krijgen als ze verhuizen.

Dit komt doordat de jongeren naar een andere(Nidos) regio worden overgeplaatst. Uit de gesprekken met de jongeren kunnen we concluderen dat de jongeren dit moeilijk vinden. Dit komt doordat de jongeren zich snel hechten aan de jeugdbeschermer. Als de jongeren op hun nieuwe locatie aankomen moeten ze weer een relatie opbouwen met de nieuwe jeugdbeschermer. Vanuit het onderzoek van inspectie jeugdzorg is geconcludeerd dat het van groot belang is om de continuïteit in de begeleiding van de jongeren te waarborgen. (jeugdzorg, 2006)

Uit ons onderzoek is gebleken dat jongeren grote waarde hechten aan de begeleiding van Nidos. De betekenis die jongeren geven aan het contact met de jeugdbeschermer mag niet worden onderschat. Het wisselen van de jeugdbeschermer heeft een grote invloed op de jongere. Deze nieuwe relatie zal ook een andere invulling hebben dan met de jeugdbeschermer op de POL. De nieuwe jeugdbeschermer zal minder frequent contact hebben met de jongere. De wisseling van de jeugdbeschermer op de nieuwe locatie zal extra moeilijk zijn, omdat er een nieuwe relatie opgebouwd moet worden en de begeleiding wordt op een andere manier ingevuld. We kunnen concluderen dat de jongere de veiligheid en de bestaande relatie met de jeugdbeschermer van de POL mist.

Uit het onderzoek 'this is my nidos' (Hendriks, 2010, p. 21) komt duidelijk naar voren dat het wisselen van jeugdbeschermers niet wenselijk is voor de jongeren. In dit onderzoek wordt de conclusie getrokken dat Nidos een belangrijke rol speelt in het leven van de jongeren.

School:

We kunnen concluderen dat de jongeren veel waarde hechten aan de school.

Nadat de jongeren zijn verhuisd, duurt het gemiddeld twee weken voordat ze kunnen beginnen met de school. Dit komt doordat de jongeren nog niet ingeschreven zijn op hun nieuwe school. Dit wordt geregeld op de nieuwe locatie. Dit houdt in dat jongeren lang moeten wachten voordat ze met school kunnen starten. De jongeren hebben zo geen vaste structuur in hun dagbesteding. Daarnaast is het voor de jongeren lastiger om te integreren in de groep, omdat ze overdag alleen thuis zijn. In de periode dat ze niet naar school kunnen, denken de jongeren na over wat ze allemaal hebben meegemaakt en hoe hun toekomst eruit zal zien. Door naar school te gaan wordt er voorkomen dat de jongeren teveel gaan piekeren en hebben ze een vaste ritme in hun dagbesteding.

Het is wettelijk geregeld dat alle jongeren onder de achttien jaar leerplichtig zijn. Wettelijk gezien bevinden de jongeren zich in een strafbare situatie tijdens de eerste twee weken van hun verblijf op de nieuwe locatie.

In het gesprek met de jeugdbeschermers zijn de volgende thema's aan de orde gekomen:

- *Kennis over de verschillende locaties*
- *de overdracht*
- *variatie in de opvangvormen.*

Ook bij deze thema's kijken we vanuit een maatschappelijke, ethische of wetenschappelijke perspectief naar deze conclusies.

Kennis over verschillende locaties:

In de gesprekken met de jeugdbeschermers kwam naar voren dat er te weinig kennis is bij medewerkers die niet op een POL of Campus werken.

We kunnen concluderen dat niet alle jeugdbeschermers weten hoe een POL en een Campus er daadwerkelijk uitziet. Dit komt doordat niet alle jeugdbeschermers werkzaam zijn op een POL of Campus.

Hoe kan het matchingsproces tussen de jongeren en de vervolgopvang worden verfijnd?

Als de jeugdbeschermers meer kennis zouden kunnen verkrijgen over de andere woonvormen dan heeft dit tot gevolg dat de jeugdbeschermers gericht kan zoeken naar passende opvang. De jeugdbeschermers die wij hebben gesproken, vinden dat alle jeugdbeschermers een POL of een Campus zouden moeten bezoeken. Het vergroten van de kennis van de verschillende opvangvormen zou een verbetering in het matchingsproces kunnen laten zien.

Overdracht:

Wij concluderen dat het lang duurt voordat een dossier wordt verstuurd naar het ontvangende Nidos kantoor. Dit heeft tot gevolg dat de jongeren op de nieuwe locatie lang moeten wachten op een gesprek met een nieuwe jeugdbeschermers, juist in een periode waarin begeleiding cruciaal is.

In de gesprekken met de jongeren merkten we dat het gemiddeld twee weken duurt voordat ze iemand van Nidos zien. We mogen concluderen dat een snellere dossier overdracht in het voordeel werkt van de jongeren.

In de gesprekken met de jeugdbeschermers kwam naar voren dat men voorstander is van een warme overdracht. Dit betekent dat ze telefonisch contact hebben met de ontvangende jeugdbeschermers. Tijdens een warme overdracht kan er aandacht besteedt worden aan de passende zorg die de jongere nodig heeft. Dit heeft invloed op de verbetering van het matchingsproces. Door middel van een warme overdracht kan er door de nieuwe jeugdbeschermers direct worden ingespeeld op de behoeften van de jongeren. Ook als het betreffende dossier langer op zich laat wachten, kan de juiste begeleiding worden gestart. Op dit moment kunnen we concluderen dat een warme overdracht meestal niet plaats vindt.

Variatie opvangvormen:

Wij kunnen concluderen dat er weinig variatie is in de verschillende opvangvormen. Wij weten dat Nidos niet verantwoordelijk is voor de opvanglocaties. Maar omdat er verschillende jongeren zijn met verschillende behoeften zou het goed zijn als er een meer gevarieerd aanbod zou zijn in de woonvormen. Jeugdbeschermers sturen op dit moment jongeren naar een Campus of een KWE die al redelijk zelfstandig zijn. Deze jongeren matchen niet met de bestaande KWG's, omdat ze al beschikken over vaardigheden die op een KWG worden geleerd. Een aantal van deze jongeren hebben aandacht en psychische begeleiding nodig. Deze begeleiding kan niet worden geboden op een Campus en is in mindere mate aanwezig op een KWE.

We mogen concluderen dat er voor deze doelgroep te weinig variatie is in het huidige aanbod van de bestaande woonvormen. Een uitgebreider en gevarieerder aanbod zou helpend zijn in het matchingsproces van de jongeren. Juist voor deze kwetsbare groep jongeren is maatwerk uitermate belangrijk. Maatwerk is in het matchingsproces het sleutelwoord.

8.2 Aanbevelingen

1. Informatievoorziening:

Om de informatievoorziening te verbeteren hebben wij de volgende aanbevelingen:

- Het ontwikkelen van folders van de verschillende woonvormen. In deze folders wordt een uitleg gegeven over de voorzieningen, de begeleiding en de school. In de folders zullen ook foto's komen van de verschillende woonvormen. Door foto's van woonvormen kunnen jongeren zich een beeld vormen van de verschillende woonvormen.
Tijdens de gesprekken met de jeugdbeschermer kunnen deze folders gebruikt worden om de jongeren meer inzicht te geven in de verschillende woonvormen.
- Het vertalen van bovengenoemde folders.

2. Verhuizing:

Om de verhuizing van de jongeren beter te laten verlopen bevelen wij aan:

Meer begeleiding voor de jongeren als ze gaan verhuizen. Hier kan een onderscheid in gemaakt worden. De jongeren die al meer zelfstandig zijn en de taal beter beheersen of Engels spreken zouden alleen kunnen reizen naar een bepaald punt en vanaf daar opgehaald worden. Bij jongeren die minder zelfstandig zijn, geven wij er de voorkeur aan, dat ze worden gebracht door de voogd naar hun nieuwe locatie.

3. Begeleiding:

Om de begeleiding van de jongeren te verbeteren, bevelen wij aan:

Om de continuïteit te waarborgen van de begeleiding in het matchingsproces is één en dezelfde jeugdbeschermer van groot belang. Zo kan de jongeren een relatie opbouwen met de jeugdbeschermer en kan er wederzijds vertrouwen ontstaan.

4. School:

Om de schoolgang van de jongeren te bevorderen, bevelen wij aan:

De inschrijving op de nieuwe school moet gebeurd zijn voordat de jongere verhuisd is. Hierdoor kan de jongeren direct een vast dagritme opbouwen; dit zal aan zijn algehele welzijn ten goede komen.

5. Kennis binnen Nidos:

Om de kennis te vergroten onder de jeugdbeschermers, hebben wij de volgende aanbevelingen:

- Door middel van geregelde bezoeken aan de verschillende woonvormen wordt de kennis uitgebreid en actueel gehouden. Het vergaren van deze kennis heeft tot gevolg dat de jeugdbeschermers bewust zijn waar ze de jongeren naar toe kunnen sturen. Deze kennis heeft ook tot gevolg dat de jeugdbeschermer gericht kan zoeken naar passende opvang voor de jongeren en zo nog meer maatwerk kan verlenen.
- Binnen de teams meer informatie uitwisseling te laten plaatsvinden met betrekking tot actuele situaties op de verschillende woonvormen.

Hoe kan het matchingsproces tussen de jongeren en de vervolgoegang worden verfijnd?

6. Overdracht:

Om de overdracht beter te laten verlopen, bevelen wij het volgende aan:

- Om stagnatie in de begeleiding te voorkomen is het van belang dat er een snelle overdracht plaatsvindt. Dit om duidelijkheid te creëren voor de jongere. Door middel van snelle overdracht creëer je rust en weet de jongere aan wie en wanneer hij zijn vragen kan stellen.
- Een warme overdracht zorgt ervoor dat de jongere op de nieuwe locatie direct de zorg ontvangt die hij nodig heeft.

Variatie in woonvormen:

Om de opvang voor de jongeren zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij hun behoeften, bevelen wij aan:

Het gesprek over gevarieerde woonvormen aangaan c.q. voortzetten met de COA. In deze gesprekken zou Nidos samen met de COA kunnen kijken naar eventuele variaties in het aanbod van woonvormen. Op deze manier zou er in de individuele opvangbehoefte van een jongere voorzien kunnen worden en zo kan er maatwerk worden geboden.

Terugblik op het onderzoeksproces

Als we terug kijken naar de gesprekken die wij hebben gevoerd met de jongeren, merkten we op dat de communicatie wel heel erg anders verloopt met een tolk erbij. Iemand anders communiceert eigenlijk voor jou, hierdoor begrepen de jongeren onze vragen soms ook niet. Er ontstond naar ons idee zelfs irritatie over bij de jongeren. Wij merkten ook dat het verschil tussen de tolken erg groot was. Er waren ook jongeren bij die aan het eind van het interview zeiden dat de tolk erg slecht was. Je zou kunnen zeggen dat de interviews met tolken een beperking zou kunnen zijn in de juistheid van de antwoorden van de jongeren. Maar daarnaast hebben wij zo gericht vragen gesteld aan de jongeren, zodat de jongeren ook na vertaling van de tolk hier geen andere interpretatie aan konden geven. De vragen waren heel helder en duidelijk en meestal kregen we ook duidelijke antwoorden terug. Als we het idee hadden dat de jongere het niet begreep, hebben we waar zo nodig de vraag op een andere wijze nogmaals herhaald.

Een zwakte van de interviews met de jongeren zou kunnen zijn, dat de begrippen; behoeften en verwachtingen dicht bij elkaar liggen. Behoeften en verwachtingen uitspreken over de vervolgllocatie vonden jongeren lastig. De antwoorden van de jongeren waren soms moeilijk te ontleden. De vraag die wij ons meerdere keren hebben gesteld is: Is dit een behoeften of een verwachting van de jongeren?

In ons onderzoek hebben we ons minder gericht op de literatuurstudie. Vaker hebben we terug gekregen dat dit een andere manier van onderzoek is dan gebruikelijk. Is dit dan een beperking bij ons onderzoek. Wij denken van niet. Bij het starten van ons onderzoek waren we ons bewust dat ons onderzoek meer praktijkgericht zou zijn. We wilden onze aandacht voornamelijk richten op de jongeren, wat ook gevraagd werd vanuit Nidos. Wij denken dat onze kracht ligt bij de grote hoeveelheid interviews die we hebben gevoerd en de twee interviewrondes die we hebben gehouden. Hierdoor kwamen de onderwerpen, die bij de jongeren spelen duidelijk aan het licht. Zoals de behoeften, verwachtingen en de ervaringen op de locaties. Maar ook de oplossingen die jongeren zelf hebben aangedragen over de problemen die zij ervaren. Naast de interviews hebben we natuurlijk wel literatuur gebruikt maar dit was meer om de dataverzameling te ondersteunen. Om verklaringen te zoeken bij bevindingen die wij hadden gedaan, maar ook om verklaringen te zoeken bij wat jongeren hadden gezegd.

Een kracht van ons onderzoek is dat de mening van de jongeren centraal staan. Hiermee hebben we een kwetsbare, gemarginaliseerde groep een stem gegeven. Door de stem van de jongeren in het onderzoek, zijn de onderzoeksresultaten sprekend en berusten op de waarheid van de jongeren.

Bronnenlijst

- Aarts, R. S. (2010). *Jong en illegaal in nederland, een beschrijvende studie naar de komst en het verblijf van onrechtmatig verblijvende(voormalige) alleenstaande minderjarige vreemdelingen en hun visie op de toekomst*. Rotterdam: Erasmus universiteit.
- Baarda, Goede & Theunissen. (2005). *Basisboek kwalitatief onderzoek*. (2e druk). GroningenHouten: Wolters-Noordhoff.
- Deth. R & Vandereycken.W . (2004). *Psychiatrie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Vogelpoel. F,Verstoep. C. & Doorn.L. (2011, december). *onderzoeksproject <doe je verhaal>* . Utrecht: Kenniscentrum sociale innovatie Hogeschool Utrecht, Nederland
- Gerritsen, M.& Claes.M (2011). *culturele waarden en communicatie in internationaal perspectief*. Bussem : Coutinho.
- Heerikhuizen. B & Wilterdink.N (2003). *Samenlevingen*. Amsterdam: Wolters-Noordhoff.
- Hendriks, I. (2010, juni). *“This is my Nidos”. fenomenologisch onderzoek naar de belevingen van ama's over de begeleiding van jeugdbeschermers van Nidos in een IPOL* . Afstudeeronderzoek faculteit Maatschappij en Recht. Utrecht. Hogeschool Utrecht.
- Heuvel-Wellens. D. & Lely. J.C.G. (2002). *psychosociale zorg voor vluchtelingen en asielzoekers*. Assen: van Gorcum.
- Hoffman, E. (2009). *Intercultureel gespreksvoering, theorie en praktijk van het TOPOL-model*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Hofstede, G. (2011). *Allemaal andersdenkenden, omgaan met cultuurverschillen*. Amsterdam: Contact.
- Hout.A & Spinder. S (2008). *Jong en onderweg*. Eindhoven: Jémé.
- IND. (2012, februari). *Immigratie en naturalisatiedienst*. Opgeroepen op april 12, 2012, van [www.ind.nl: http://www.ind.nl/organisatie/Informatie_voor_jongeren/wat_is_asiel/#paragraph5](http://www.ind.nl/organisatie/Informatie_voor_jongeren/wat_is_asiel/#paragraph5)
- Jeugdzorg, inspectie(2006, februari 20). *Doelgerichte ontwikkeling AMA's*. Opgeroepen op mei 2, 2012 van <http://www.inspectiejeugdzorg.nl/documenten/Landelijk%20rapport%20AMA%20s%20feb%202006.pdf>
- Kalverboer, D. M. (2011, april). *AMA monitor 2010. Ama's over hun eigen functioneren, de kwaliteit van hun bestaan en “hun” Nidos* . Deelstudie, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen.
- Migchelbrink, F. (2009). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP.
- Nandpersad.J& Jagan.R (2005, Mei). *Onderweg naar morgen, de behoeften van AMA's nader bekeken*. afstudeeropdracht Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Den Haag: Haagsche Hogeschool. [HBO Kennisbank]. Gedownload op Mei 12, 2012: <http://hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/hh/show.cgi?fid=953>
- Nidos. (2011). formulier plaatsing en aanmelding. *Aanmelding en Plaatsing opvang AMV* . Nidos.
- Nidos. *Waar Nidos voor staat* (2012). Opgeroepen op maart 12, 2012, van www.nidos.nl: <http://www.nidos.nl>

nl/Nidospijler/Waar%20Nidos%20voor%20staat.aspx

Rijksoverheid. (2012, februari). *www.rijksoverheid.nl*. Opgeroepen op mei 7, 2012, van leerplicht en kwalificatieplicht: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht/leerplicht-en-kwalificatieplicht>

United Nations. (1997). *Guidelines on Policies and Procedures in Dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum*. Geneva: UNHCR.

Veer, G. V. (2002). *Gevluchte adolescenten*. Utrecht: Pharos.

Vluchtelingenwerk(2010). *Jouw asielpcedure*. Haarlem: Tadema

Vluchtelingenwerk. (2012, januari). *Vluchtelingenwerk*. Opgeroepen op Mei 2, 2012, van www.vluchtelingenwerk.nl: <http://www.vluchtelingenwerk.nl/vluchtelingen/landen-van-herkomst.php>

Vries, S. d. (2010). *Basismethodiek psychosociale hulpverlening*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

Vries, S. d. (2002). *Psychosociale hulpverlening en vluchtelingen*. Amsterdam: Pharos.

Overige bronnen:

www.nidos.nl regelmatig geraadpleegd

www.vluchtelingenwerk.nl regelmatig geraadpleegd

www.ind.nl regelmatig geraadpleegd

www.rijksoverheid.nl regelmatig geraadpleegd

www.coa.nl regelmatig geraadpleegd

www.nji.nl regelmatig geraadpleegd

Bijlage A: Woordenlijst

Campus: De campus is een locatie waar de oudere jongeren(16-18) terecht komen. Dit zijn over het algemeen jongeren die al zelfstandig en weerbaar zijn. De campus is grootschalige opvang. Hier komen de jongeren terecht die zeer waarschijnlijk geen toekomst hebben in Nederland. Jongeren worden hier voorbereid op terugkeer naar het land van herkomst. De begeleiding van de jongeren ligt bij de COA.

Centraal orgaan opvang asielzoekers(COA): De COA is verantwoordelijk voor de geboden zorg in verschillende opvangvormen waarin kinderen verblijven.

Immigratie en naturalisatiedienst(IND): De IND is een agentschap van het ministerie van justitie. De IND beslist namens de minister voor vreemdelingenzaken en integratie wie in Nederland wordt toegelaten. Samen met de vreemdelingenpolitie en de Koninklijke marechaussee is de IND verantwoordelijk voor grensbewaking, de controle op legaal verblijf van vreemdelingen en terugkeer van vreemdelingen die niet langer in Nederland mogen blijven.

Jeugdbeschermer: De jeugdbeschermer is als voogd verantwoordelijk voor de begeleiding van alleenstaande minderjarige asielzoekers en vluchtelingen. De begeleiding is gericht op het creëren van voorwaarden met betrekking tot de opvang, opvoeding en ontwikkeling van de jongere en hun functioneren in Nederland of in hun land van herkomst.

De hoofdtaken zijn het begeleiden en zo nodig bijsturen van het cliëntsysteem, het ontwikkelen van een netwerk ten behoeve van de jongere en het toezicht houden op de opvoedingsrelaties. Ook treedt de jeugdbeschermer op als gezinsvoogd in het kader van de Wet op de Jeugdzorg.

KWE: Kleinschalige wooneenheid(KWE). Hier komen 4 jongeren te wonen in de leeftijd van 15 tot 18 jaar. Deze jongeren zijn al wat zelfstandiger en kunnen zichzelf redelijk goed redden. Op deze groep is niet altijd begeleiding aanwezig, deze komt regelmatig langs en begeleidt en helpt hen bij de dagelijkse problemen. Bij deze kleinschalige opvang wordt de directe begeleiding uitgevoerd door contractpartners. Dit zijn meestal jeugdzorg instellingen.

KWG: Kinder woongroep. Dit is kleinschalige opvang. Jongeren die tussen de 13 en 16 jaar zijn komen terecht op de kinderwoongroepen (KWG's). In de woongroepen is 24-uurs begeleiding aanwezig. Op deze KWG's wordt toegewerkt naar zelfstandigheid.

Matchingsproces: omvat het hele proces van de jongeren koppelen aan de voor hem/haar meest geschikte opvang. Hierbij wordt gekeken naar het psychisch en het praktisch functioneren van de jongeren. De functie van de jeugdbeschermers is in dit proces belangrijk.

POL locatie: Proces opvang locatie. Na binnenkomst in Nederland, worden jongeren tussen 13 en 18 jaar opgevangen in de proces opvanglocatie (POL) voor AMV. Zij verblijven hier maximaal drie maanden. In die tijd wordt onder andere beslist over de vervolgovang.

Plaatsingscommissie: Nidos heeft de taak dat jongeren op de juiste plek terecht komen en dat er in de behoefte van de jongeren wordt voorzien. De plaatsingscommissie zorgt ervoor dat hij de juiste informatie krijgt om de jongeren zo goed mogelijk te plaatsen. De commissie werkt vanuit de COA en vanuit Nidos om zo de meest passende opvang te realiseren.

Voogd: De jongeren spreken vaak over voogd als ze het hebben over de jeugdbeschermer. Het is ingewikkeld om aan een jongere uit te leggen dat de jeugdbeschermer niet de directe voogd is. Daarom

spreken de jongeren de jeugdbeschermer aan met voogd. In de analyse van de interviews met de jongeren spreken we daarom ook over voogd in plaats van jeugdbeschermer.

Bijlage B: Interviewvragen ronde 1

Naam:

Geslacht:

Geboorteland:

Voogd op POL:

Vervolglocatie:

1: Hoe vind je het hier op de POL?

Voogd/ begeleiding/voorzieningen

2: weet je naar welke locatie/opvang je binnenkort gaat?

3: weet je wat dat voor locatie is?

4A: wat verwacht je van de locatie?

Voogd/locatie/andere jongeren/voorzieningen

B: Wat zou je graag willen?

5: wat denk je daar te leren?

Zelfstandigheid/van je voogd/van je mentoren

6: hoe zie jij je toekomst op de volgende locatie

Wie gaat je daarbij helpen? Wat verwacht je hierin van je voogd?

Bijlage C: Interviewvragen ronde 2

Naam:

Locatie:

periode verblijf op nieuwe locatie:

Hoe vind je het hier? (KWG, KWE, Campus)

- positief en negatief benoemen?

Hoe wist je uiteindelijk waar je heen ging?

- hoe ben je daar achter gekomen?

Heb je (nog) meer informatie gekregen?

Is het op deze locatie zoals je had verwacht?

- voogd, begeleiding, voorzieningen.

Heeft je voogd je geholpen bij aankomst?

Hoe heb je jou vertrek ervaren, je afscheid op de Pol?

Je weet nu precies hoe de locatie eruit ziet. Zijn er dingen die je nu weet, maar waar je geen informatie over had ontvangen. Die je eigenlijk graag van te voren wel had willen weten.

Zijn er nog dingen die je zou willen veranderen in het hele proces van verhuizen en afscheid nemen?

Bijlage D: Interview met Jeugdbeschermers

Hoe bereiden jullie de jongeren voor op hun vertrek naar de vervolglocatie?

Op grond van welke factoren maken jullie de beslissing waar de jongeren heen gaan?

- KWG, KWE of Campus

Zijn er richtlijnen in de informatieverstrekking richting de jongeren over de vervolglocatie?

Hoe vaak vertellen jullie de jongeren over de vervolglocatie?

Wanneer beginnen jullie hiermee?

Gaat dit in overleg met de mentoren, collega's?

Als de jongeren eisen hebben, hoe gaan jullie daarmee om?

Welke informatie geven jullie over de verschillen in locaties (KWG, KWE, Campus).?

Als jongeren informatie krijgen van vrienden doen jullie daar iets mee?

Zijn er dingen die jullie zelfs zouden willen verbeteren in het matchingsproces of zijn er zelfs dingen die jullie helemaal anders willen zien (realistisch)?

Bijlage E: Voorbeeld labelschema

onderzoeksvraag	interviewvragen	fragmenten	label	kernlabel
wat zijn de behoeften van de jongeren	Hoe vind je het hier op de POL?	1. goede locatie (18)	welbevinden	POL
		2. goede behandeling voogd	begeleiding	POL
		3. goed georganiseerd	locatie POL	POL
		4. begeleiding is goed (8)	begeleiding	POL
		5. problemen kan en wil ik vertellen (6)	begeleiding	POL
		6. voorzieningen goed (2)	voorzieningen	POL
		7. andere jongeren zijn goed voor mij (3)	vrienden	vrienden
		8. verstandhouding is goed	vrienden	vrienden
		9. mentoren zijn aardig(5)	begeleiding	POL
		10. Nidos is goed (9)	begeleiding	POL
		11. niet leuk om alleen te zitten	locatie POL	POL
		12. verveling	locatie POL	POL
		13. locatie is ver van de stad	locatie POL	POL
		14. kamer is redelijk	locatie POL	POL
		15. mentor is goed (8)	begeleiding	POL
		16. ik kan goed omgaan met mijn kamergenoten (2)	locatie POL	POL
		17. het gaat redelijk (2)	locatie POL	POL
		18. er is niks waarover ik kan klagen	locatie POL	POL
		19. teveel personen op 1 kamer	locatie POL	POL
		20. kamer is klein	locatie POL	POL
		21. fijn om eigen eten klaar te maken	locatie POL	POL
		22. fijn om elke week een gesprek te hebben met Nidos	begeleiding	POL
		23. weinig excursies	locatie POL	POL
		24. weinig te doen	locatie POL	POL
		25. niet vaak gesprek nidos (3)	begeleiding	POL
		26. goed contact jongeren (6)	locatie POL	POL
		27. niet erg meerdere jongeren op 1 kamer(2)	locatie POL	POL
		28. ik kon hier niet naar school	locatie POL	POL
		29.tevreden over school	locatie POL	POL
		30. mentoren helpen als ik verdrietig ben	begeleiding	POL
		31. jammer dat er weinig meisjes zijn	contact jongeren	vrienden
		32. vaak gesprekken nidos	begeleiding	POL
		33. voogd bemoedigt en troost	begeleiding	POL
		34. dit is een leuke plek	locatie POL	POL
		35. goede omgeving	locatie POL	POL
		36. nederland is goed (2)	locatie POL	POL
		37. vrienden zijn als familie hier (2)	locatie POL	POL
		38. niet goed hier	locatie POL	POL
		39. ik kan goed praten met mijn mentor	begeleiding	POL
		40. geen goede plek om te wonen	locatie POL	POL
		41. voogd brengt mij naar advocaat en dokter	begeleiding	POL
		42. prima hier (2)	locatie POL	POL
		43. mentor zorgt als een ouder	begeleiding	POL
		44. blij met school	locatie POL	POL
		45. Pol is goed (3)	locatie POL	POL
		46. begeleiding is bijna als een vader en moeder (6)	locatie POL	POL
		47. begeleiding begeleidt me in nederland	begeleiding	POL
		48. geen slechte regels hier	locatie POL	POL
		49. vrienden zijn leuk	vrienden	vrienden
		50. mentoren komen als ik het moeilijk heb	begeleiding	POL
		51. mentoren troosten en helpen mij	begeleiding	POL
		52. overal ver vandaan	locatie POL	POL
		53. fijn school op terrein	locatie POL	POL
		54. blij met wat we hebben	welbevinden	POL
		55. ben gelukkig	welbevinden	POL
		56. blij met begeleiding	begeleiding	POL
		57. hier is het veilig	welbevinden	POL
		58. kan naar school hier	locatie POL	POL
		59. ik heb vrienden hier (3)	vrienden	vrienden
		60. ik kan om hulp vragen	begeleiding	POL
		61. weinig franssprekenden	contact jongeren	vrienden
		62. nergens ontevreden over	locatie POL	POL

interviewvragen	fragmenten	label	kernlabel
weet je naar welke locatie je	1. mentor heeft verteld over locaties	begeleiding	voorbereiding
	2. ik wil een goede mentor	begeleiding	voorbereiding
	3. niks verteld vervolgllocaties (4)	begeleiding	voorbereiding
	4. informatie gekregen van voogd over vervolgllocaties(8)	vervolgllocatie	voorbereiding
	5. onbekend vervolgllocatie (11)	vervolgllocatie	voorbereiding
	6. ik wil graag bij neef wonen	vervolgllocatie	voorbereiding
	7. niks verteld over vervolglpvang (3)	informatie locaties	voorbereiding
	8. KWG leeuwarden (3)	info voorbereiding	voorbereiding
	9. maakt me niet uit waar ik naar toe ga	verwachting vervollopvang	voorbereiding
	10. ik wil weg hier	locatie Pol	voorbereiding
	11. ik wil naar arnhem	voorbereiding	voorbereiding
	12. hoor positieve dingen over arnhem	voorbereiding	voorbereiding
	13. onduidelijkheid over verschillen opvang (3)	voorbereiding	voorbereiding
	14. positieve verhalen Almelo	voorbereiding	voorbereiding
	15. ik ga naar KWE	voorbereiding	voorbereiding
	16. Ik wil graag kiezen naar welke locatie ik ga (2)	info voorbereiding	voorbereiding
	fragmenten	label	kernlabel
weet je wat dat voor locatie is?	1. daar kan je naar school	leren	leren
	2. graag meer informatie vervolglpvang (9)	voorbereiding	voorbereiding
	3. wel uitgelegd, maar niet begrepen	informatie	voorbereiding
	4. genoeg informatie gehad	voorbereiding	voorbereiding
	5. voogd heeft alles uitgelegd	informatie voorbereiding	voorbereiding
	6. weet niet wat de locaties inhouden	voorbereiding	voorbereiding
	7. niks gehoord vervolgllocaties	informatie voorbereiding	voorbereiding
	8. geen verhalen van anderen gehoord.	informatie voorbereiding	voorbereiding
	9. informatie gekregen van andere jongeren	voorbereiding	voorbereiding
interviewvragen	fragmenten	Kolom3	Kolom4
Wat zou je graag willen?	1. ik wil graag leren (6)	leren	leren
	2. ik wil een rustig leven(5)	vervolgllocatie	nieuwe locatie
	3. nederlands leren (9)	leren	leren
	4. dromen uitkomen	dromen	toekomst
	5. dans en zwemlessen	leren	leren
	6. voogd regelt sport	begeleiding	nieuwe locatie
	7. voogd helpt mij bij problemen	begeleiding	nieuwe locatie
	8. ik wil leren (2)	leren	leren
	9. ik wil graag met anderen leeftijdsgenoten	volgende locatie	nieuwe locatie
	10. maakt niet uit met wat voor jongeren	contact jongeren	vrienden/contacten
	11. goede omgang met andere jongeren 1.	contact jongeren	vrienden/contacten
	12. eigen taal praten met andere jongeren	contact jongeren	vrienden/contacten
	13. ik wil sporten(8)	nieuwe locatie	nieuwe locatie
	14. ik wil graag met vrienden naar de vervolgllocatie	nieuwe locatie	nieuwe locatie
	15. ik wil naar campus	vervolgllocatie	nieuwe locatie
	16. ik wil naar school (6)	leren	leren
	17. ik wil hier in nederland blijven (3)	toekomst	toekomst
	18. ik wil engels leren	leren	leren
	19. verder studeren	leren/toekomst	leren
	20. voogd moet op de hoogte zijn	begeleiding	nieuwe locatie
	21. voogd moet alles weten, heeft verantwoordelijkheid	begeleiding	nieuwe locatie
	22. behoefte aan begeleiding	begeleiding	nieuwe locatie
	23. ik wil tevreden zijn zoals ik hier ook ben	vervolgllocatie	nieuwe locatie
	24. ik wil goede relatie met medebewoners opbouwen	contact jongeren	vrienden/contacten
	25. veel contact met begeleiding	begeleiding	nieuwe locatie
	26. wil kunnen internetten	leren	nieuwe locatie
	27. wil dat familie hier is.	contacten	vrienden/contacten
	28. nieuwe vrienden maken	contact jongeren	vrienden/contacten
	29. wil met pc werken	leren	nieuwe locatie
	30. praten met voogd.	begeleiding	nieuwe locatie
	31. begeleiding moet mij corrigeren	begeleiding	nieuwe locatie
	32. voetbal is belangrijk voor mij(2)	belangrijk	nieuwe locatie
	33. school is belangrijk (6)	belangrijk	nieuwe locatie
	34. belangrijk dat ik met mensen in mijn taal kan praten (2)	belangrijk	nieuwe locatie
	35. ik wil graag meer contact met andere meisjes	contact jongeren	vrienden/contacten
	36. ik wil met een vriendin op de kamer slapen	contact jongeren	vrienden/contacten
	37. ik wil vrienden maken	contact jongeren	vrienden/contacten
	38. voogd helpt bij zelfstandig worden (2)	begeleiding	nieuwe locatie
	39. ik wil graag fitnessen	vervolgllocatie	nieuwe locatie
	40. ik wil gelukkig zijn.	welbevinden	nieuwe locatie

	41. ik wil graag voetballen (3)	vervolglocatie	nieuwe locatie
	42. voogd helpt mij met voetballen	begeleiding	nieuwe locatie
	43. ik wil in een huis wonen	wensen	nieuwe locatie
	44. ik wil vrij zijn(2)	wensen	nieuwe locatie
	45. wil mij niet meer melden 2 keer per dag	wensen	nieuwe locatie
	46. ik wil zelf kiezen waar ik heen ga	wensen	nieuwe locatie
	47. ik wil naar een grote stad	wensen	nieuwe locatie
	48. graag zelf kiezen waar ik heen ga.	wensen	nieuwe locatie
	49. voogd moet taak uitvoeren	begeleiding	nieuwe locatie
	50. wil naar arnhem	vervolglocatie	nieuwe locatie
	51. wil naar KWE	vervolglocatie	nieuwe locatie
	52. begeleiding gewenst	begeleiding	nieuwe locatie
	53. geen voorkeur locatie	volgende locatie	nieuwe locatie
	54. weinig wensen (2)	volgende locatie	nieuwe locatie
	55. graag in stad	volgende locatie	nieuwe locatie
	56. niet in bos	volgende locatie	nieuwe locatie
	57. ik wil mijzelf ontwikkelen	volgende locatie	nieuwe locatie
	58. mentor/nidos komt 1 keer in de 2 week	begeleiding	nieuwe locatie
	59. wil software engineer worden	leren	leren
	60. meer leren op een andere school	leren	leren
	61. ik wil dat mijn vriend mee gaat (2)	vrienden/contacten	vrienden/contacten
	62. ik wil een laptop	volgende locatie	nieuwe locatie
	63. wil naar universiteit	volgende locatie	nieuwe locatie
	64. wil winkels in de buurt	volgende locatie	nieuwe locatie
	65. wil een veilige plek	volgende locatie	nieuwe locatie
	66. niets is belangrijk	volgende locatie	nieuwe locatie
	67. ik wil graag op de POL blijven	volgende locatie	nieuwe locatie
	68. ik wil bodybuilden/worstelen	volgende locatie	nieuwe locatie
	69. ik wil cricket spelen	volgende locatie	nieuwe locatie
interviewvragen	fragmenten	label	kernlabel
wat denk je daar te leren?	1. ik wil leren eten klaar te maken	leren	leren
	2. ik wil leren om op tijd op te staan(2)	leren	leren
	3. ik wil de waarde van tijd leren	leren	leren
	4. ik wil de taal leren met een website (2)	leren	leren
	5. alleen leren kan ik niet	leren	leren
	6. ik wil de taal leren (19)	leren	leren
	7. ik wil zelfstandig worden (7)	leren	leren
	8. sta open om te leren	leren	leren
	9. ik wil niet meer wakker gemaakt worden	volgende locatie	nieuwe locatie
	10. weet niet wat ik moet leren (3)	leren	leren
	11. ik wil leren om afspraken na te komen (2)	leren	leren
	12. ik wil leren hoe ik huishoudelijke taken kan doen	leren	leren
	13. ik wil leren koken (3)	leren	leren
	14. ik wil dingen over nederland leren	leren	leren
	15. als eerste de taal leren (5)	leren	leren
	16. Op pol veel geleerd	leren	leren
	17. verschil culturen leren	volgende locatie	nieuwe locatie
	18. ik kan voor mijzelf zorgen (4)	leren	leren
	19. ik wil oefenen met voor mijzelf zorgen	leren	leren
	20. ik weet niet wat ik allemaal kan leren	leren	leren

interviewvragen	fragmenten	label	kernlabel
hoe zie jij de toekomst op de volgende locatie?	1. niet nadenken over toekomst (2)	toekomst	toekomst
	2. niet voorspellen toekomst (2)	toekomst	toekomst
	3. voogd regelt alles voor mij	begeleiding	nieuwe locatie
	4. voogd brengt mij naar school	begeleiding	nieuwe locatie
	5. voogd helpt mij met ontwikkelen (2)	begeleiding	nieuwe locatie
	6. de toekomst is onbekend (3)	toekomst	toekomst
	7. ik weet niet wat de voogd doet.	begeleiding	nieuwe locatie
	8. ik wil hier blijven (3)	toekomst	toekomst
	9. ik wil geen analfabeet blijven	toekomst	toekomst
	10. voogd verwezenlijkt geen praktische dingen	begeleiding	nieuwe locatie
	11. toekomst is onzeker	toekomst	toekomst
	12. kan niks zeggen over de toekomst	toekomst	toekomst
	13. nog geen toekomstbeeld	toekomst	toekomst
	14. eerst asielpcedure	toekomst	toekomst
	15. teveel onzekerheid op dit moment	toekomst	toekomst
	16. een goede toekomst als engineer	toekomst	toekomst
	17. onzekerheid over leven en dood	toekomst	toekomst
	18. naar technische school	toekomst	toekomst
	19. weet niet hoe toekomst er uit ziet.	toekomst	toekomst